

Kijk Op

1978

IVN Helden

Goudbrasem. Nieuwe vissoort in Zeeland

Jaargang 27 nummer 2 thema nieuwe soorten

Het IVN (vereniging voor natuur- en milieueducatie) is een landelijke vereniging die in 1960 is opgericht, met als doel het bevorderen van het natuur- en milieubesef, door middel van lezingen, excursies, wandelingen en natuuronderhoud.

Het IVN bestaat uit een aantal plaatselijke afdelingen, die op hun eigen manier deze doelstelling nastreven. IVN Helden is in 1978 opgericht.

Wilt u graag **lid worden** van het IVN Helden dan kunt u zich voor meer informatie en aanmelding wenden tot de ledenadministratie:

Sytske Venstra. Hoekerstraat 9B, 5987 AN Egchel. Tel.077-3060791.

Of via een van de andere bestuursleden.

Abonnementen kunnen elk moment ingaan en worden automatisch verlengd. Bij aanmeldingen na 1 september van het lopende jaar worden de contributie en het abonnementsgeld gehalveerd.

Opzegging schriftelijk, tenminste twee maanden voor het einde van het jaar bij de ledenadministratie.

Het lidmaatschap IVN lid: € 22,50 per jaar.

Huisgenoot lid: € 14,00 per jaar

Een abonnement op de Natuurgids € 13,50 per jaar.

Het mee doen aan onze wandelingen, excursies, dia- of thema avonden is voor iedereen gratis. Wilt u toch iets geven dan kan dat op

Banknummer: 14.19.26.961 van IVN Helden. O.v.v. gift.

“**Kijk Op**” is een uitgave van het IVN Helden. Dit blad verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 175 exemplaren. Kopij kunt u inleveren op diskette/E-mail of op papier bij de redactie van de Kijk Op. Svenstra@hetnet.nl

Data “Kijk Op”

Aanleveren kopij:	Verschijningsdata:
Voor 7 december	begin januari
Voor 7 maart	begin april
Voor 7 juni	begin juli
Voor 7 september	begin oktober

Website IVN Helden: <http://www.ivnhelden.nl>

Leden kunnen een account aanvragen voor het besloten gedeelte.

Activiteiten Jan-feb-mrt 2007

Datum	Activiteit	Blz.
Don 11 jan	Nieuwjaarsreffen 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939	5
Zon 14 jan	Vogelobservatieboottocht over de Maas 8.00 uur vanaf IVN gebouw of 9.00 uur vanaf haven Wansum Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	4
Don 8 feb	Lezing/diaserie Neusiedlersee Donaudelta Inleider: Henk van Dijk 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	5
Din 27 feb	Film: Leven in diep water 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761 en Huub van Hegelsom Tel. 077-4652025	6
Don 8 mrt	Natuurgebieden van het Limburgs Landschap 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939	7
Don 22 mrt	Jaarvergadering 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939	
Zon 1 apr	Vogelobservatiewandeling Siberië Vertrek 8.30 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	8
	Hele jaarprogramma 2007	9-11

Het IVN gebouw kunt u vinden op Kloosterstraat 12 te Helden
Route: Bij de rotonde bij hotel Antiek richting Kessel.
Na ongeveer 200 meter bij de bocht links af, schuin de Kloosterstraat in.
Het tweede gebouw aan de rechter kant is het IVN gebouw.
Parkeerplaatsen ruim aanwezig.

VOORWOORD

Beste mensen
Allen de beste wensen

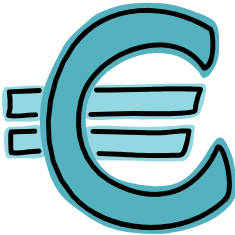
Alweer een jaar ligt achter ons.
Een nieuw jaar dient zich aan.
Voor velen toch weer momenten van bezinning.
Achter je kijken, voor je kijken.
Wat zal 2007 ons brengen?
Wat doen we er zelf mee?
Genieten van ons zijn!
Sta stil bij de meest vanzelfsprekende dingen.
Ben verrast!
Geniet van wat de natuur biedt.

De redactie
Jan van Enkevort

Kijk Op, januari 2007
Jaargang 25 nummer 2

CONTRIBUTIE- ABONNEMENT-AFDRACHTEN 2007

Eén dezer dagen kunt u (leden en junior leden) weer de acceptgirokaart in uw brievenbus verwachten voor het betalen van de contributie voor het IVN en eventuele abonnementskosten voor de Natuurgids voor het verenigingsjaar 2007.

Ook dit jaar blijft de contributie voor het IVN het zelfde als de afgelopen jaren. Voor specificaties zie bijgesloten brief.

Zou u het totale bedrag willen betalen vóór 1 maart 2007.

Het IVN zelf moet al in het begin van het jaar onderstaande bedragen afdragen.

Ter kennisgeving volgt hier een overzicht van de bedragen die het IVN Helden jaarlijks van deze contributie en abonnementsgelden moet afdragen aan andere instanties:

Natuurgids	€	13,- per abonnement.
IVN landelijk A'dam	€	8,65 per lid. (2 ^{de} lid € 1,25)
IVN district Limburg	€	0,50 per lid
St. Mil. Fed. Limburg	€	0,50 per lid

Dan nog enkele zaken zoals:

SOVON	€	20,- totaal
Behoud de Peel	€	22,- totaal
Kamer v Koophandel	€	21,94 p.j.
Stone	€	10,- p.j.

Sytske Venstra

VOGELOBSERVATIE tocht over de Maas

Reeds enkele jaren organiseren de leden van de Vogelwerkgroep een vogel-observatietocht over de Maas. Tijdens deze 3 uur durende boottocht wordt er door de aanwezige vogelliefhebbers gelet op alle op de Maas en op de oevers voorkomende vogels. Bemand met verrekijkers en telescopen wordt gespot naar vogels. Vogels die zich, omdat ze gewend zijn aan voorbijvarende schepen, goed laten bekijken. Uiteraard bepaalt het weer grotendeels de diversiteit en aantallen van de aanwezige vogels op dat moment.

Samen met leden van het IVN Bakel/Milheeze zullen we op **14 januari** de partyboot Filea Mosae weer gaan bemannen.

Er kunnen in totaal 120 mensen (60 IVN Helden en 60 IVN Bakel Milheeze) mee.

Voor deze activiteit dient men zich wel aan te melden bij onderstaande contactpersoon.

De tocht duurt 3 uur. Kosten voor leden 5.00 euro, voor niet leden 6.00 euro

Opgave kan vanaf nu... want vol is vol!!

Aanvang boottocht 9.00 uur vanaf de jachthaven bij de parkeerplaats achter de C-1000 in Wanssum.

Vertrek vanaf het IVN gebouw Kloosterstraat 12 in Helden-dorp om 8.15 uur

Verzamelen kan ook op bovengenoemde parkeerplaats.

Voor meer informatie en/of opgave kunt u terecht bij:

Peter Maessen

Tel 077-4653761 (na 18.00 uur)

e-mail: ijnmaessen@home.nl

NIEUWJAARSTREFFEN

Als ik dit schrijf is het jaar 2006 al weer zowat voorbij en sluiten we als vereniging een actief jaar af. Een dynamisch en goed bezocht jaarprogramma, een voorzichtige start van een florawerkgroep, het in gebruik nemen van weer ons eigen IVN-home, een actieve Vogelwerkgroep, een immer jeugdig blijvende jeugdwerkgroep en ga zo maar door. Een jaar om als vereniging met plezier op terug te zien. Tijd dus om hierover eens gezamenlijk na te praten en vooral om samen vooruit te kijken naar 2007. Tijd ook om elkaar in een gezellige sfeer, met een drankje en een hapje te ontmoeten en elkaar nog wat goede wensen over te brengen voor het nieuwe jaar. Graag wil het bestuur jullie uitnodigen voor ons traditionele nieuwjaarsstreffen op donderdag 11 januari 2007 in het IVN home. We beginnen om 20.00 uur.

Mat. Ghielen
Voorzitter

DIALEZING NEUSIDLERSEE DONAUDELTA

Donderdag 8 februari

Aanvang 20.00 uur IVN gebouw

Dhr Henk van Dijk zal ons middels een presentatie laten genieten van de flora en fauna in en om de Neusidlersee, een meer gelegen op de grens van Oostenrijk en Hongarije.

Henk is voor het IVN Helden geen onbekende meer.

Van de eerdere presentatie's die hij voor het IVN Helden verzorgde, weten we dat zijn professionele opname's de werkelijkheid op een goede manier zullen tonen.

DVD PRESENTATIE “LEVEN IN DIEP WATER”

Dinsdag 27 februari

Aanvang 20.00 uur IVN gebouw

Het leven onder water in de oceanen zit vol verrassingen.

Dit boeiende leven onder water is voor ons meestal niet waar te nemen, zeker zeer interessant om eens te kunnen bekijken.

Prachtige zeevissen, koralen en onderwaterplanten maken van de zeebodem een pittoresk landschap. Ook de haaien en zwaardvissen weten hun prooi als zeeotters en (jonge) zee-robben te verschalken. Ze doen dit op basis van kennis en ervaring en vaak ook een beetje geluk

Tijdens deze ongeveer 90 minuten durende presentatie gaat u genieten van het leven onder water. Boeiende opname's.

Gouden zeeroos

LIMBURGS LANDSCHAP op bezoek bij IVN HELDEN

Donderdag 8 maart.

20.00 uur in het IVN gebouw.

Het Limburgs Landschap beheert van Mook tot Eijsden bijna 60 natuurgebieden en kleinere landschapselementen. Alleen al in 2006 kwam er 12 hectare natuurgebied bij. Naast natuurgebieden verwerft het Limburgs Landschap ook belangrijke cultuurmonumenten. Doel van dit alles om ons Limburgs landschap voor de toekomst veilig te stellen door aankoop en beheer.

Het Limburgs Landschap uitgenodigd om ons te laten horen en zien wat zij als organisatie allemaal doen in Limburg. Verteld zal worden over hun gebieden, het beheer, hun plannen, hun dromen. Toegelicht met beeld en geluid wandelen zij met ons door ons Limburgs Landschap

Foto Wim Maassen
Herfstkleuren op de Kesselseweg Helden

VOGELOBSERVATIE IN SIBERIË

Zondag 1 april

Vertrek bij het IVN gebouw om 8.30 uur en/of om 8.45 uur bij de kerk in Maasbree. Duur ca 2 uur

Siberië is een kassengebied gelegen tussen de gemeentes Baarlo/Maasbree en Venlo. Ondanks de bouw van de vele tuinderkassen, zorgen de aanwezige waterpoelen die gebruikt worden voor het lozen van regenwater, toch voor een rijke flora en fauna in dit gebied. Weidevogels als grutto, wulp, scholekster, veldleeuwerik en gele kwikstaart, maar ook de steltlopers als groenpootruiter en witgatje komen hier veelvuldig voor.

Door het vochtige karakter van dit gedeelte van Siberië komen er ook diverse (water)planten voor zoals gele plomp, waterlelie, zonnedauw enz. Leden van de Vogelwerkgroep zullen u rondleiden door dit prachtige gebied.

Zonnedauw

JAARPROGRAMMA 2007 IVN HELDEN

Don 11 jan	Nieuwjaartreffen 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939
Zon 14 jan	Vogelobservatieboottocht over de Maas 8.00 uur vanaf IVN gebouw of 9.00 uur vanaf haven Wansum Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Don 8 feb	Lezing/diaserie Neusiedlersee Donaudelta Inleider: Henk van Dijk 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Din 27 feb	Film: Leven in diep water 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761 en Huub van Hegelsom Tel. 077-4652025
Don 8 mrt	Natuurgebieden van het Limburgs Landschap 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939
Don 22 mrt	Jaarvergadering 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939
Zon 1 apr	Vogelobservatiewandeling Siberië Vertrek 8.30 uur vanaf het IVN gebouw Of 8.45 uur bij de kerk van Maasbree Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Zon 15 apr	Fietstocht Linge/Borculo Vertrek 8.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Zon 22 apr	Wandeling Elsbeemde Sevenum Gidsen: Vogelwerkgroep Vertrek 9.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761

Zon 6 mei	Wandeling Maalbeek/Steylrand Vertrek 8.30 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Zon 20 mei	Wandeling in het Brabantse land Gids: Nelis Verhoeven Vertrek 8.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939
Zat 2 juni	Dagwandeling Vertrek 7.30 uur vanaf Wilhelminaplein/ gemeentehuis Panningen Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939 en Jan Jacobs Tel. 077-3077792
Din 19 jun	Wandeling Maascorridor Vertrek 19.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Don 5 jul	Avondwandeling landgoed Geysteren Gidsen van Geysteren Vertrek 18.45 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939
Zon 26 aug	Quin Afferden Vertrek 8.30 uur van het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761 en Huub van Hegelsom Tel. 077-4652025
Zon 9 sep	Groene maand activiteit Landschap en cultuurhistorie Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Zon 30 sep	Paddenstoelenwandeling Gids: Gerard Dings Vertrek 9.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792
Zon 21 okt	Herfst/wildwandeling Bruggenerwald Vertrek 8.15 uur vanaf het IVN gebouw Gids: Peter Kolshorn Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761

Zat 27 okt	Nacht van de nacht, wandeling Vertrek 21.45 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Zat 3 nov	Natuurwerkdag Begeleiders: de natuurwerkgroep Plaats: Kwistbeek om 9.00 uur Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792
Zon 4 nov	Wandeling Heldense Bossen Gids: Grad Smets Vertrek 9.00 uur vanaf Parkeerplaats Heldense Bossen. Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761
Don 15 nov	Lezing/dia's over Zuid Spanje Inleider: Frans Hoefnagels 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792
Don 13 dec	Lezing/cursus bloembouw en bestuiving Inleider: Frans Hoefnagels 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792
Zon 30 dec	Winterwandeling Samen met IVN Baarlo Vertrek 13.30 uur vanaf IVN gebouw Helden Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939

Het IVN gebouw kunt u vinden op Kloosterstraat 12 te Helden
Route: Bij de rotonde bij hotel Antiek richting Kessel.
Na ongeveer 200 meter in de bocht links af, schuin de Kloosterstraat in.
Het tweede gebouw aan de rechter kant is het IVN gebouw.
Parkeerplaatsen ruim aanwezig.

VOOR DE JEUGDLEDEN

Beste jongens en meisjes

Als je deze Kijk Op krijgt hoop ik dat het een beetje winter is. Lekker vakantie, lekker in de sneeuw spelen, lekker schaatsen. Of misschien is het nog steeds te warm.... Het weer verandert zeggen de grote mensen. Vroeger had je pas strenge winters. De trekvogels waren in december al lang weg! Nu is het nog lekker warm. Veel vogels zijn nog hier. Wij blijven ook lekker hier. Wij mensen wonen op vaste plaatsen. Wij hebben in de zomer en ook in de winter eten genoeg. Krijgen we het buiten te koud? Dan doen we dikkere kleren aan. Bij veel dieren met haren zie je dat ook. Die krijgen een dikke wintervacht. In de lente vallen die warmhoud haren uit en hebben ze een dunnere “jas”aan.

Nu is het januari. Een koude maand. Wat deden we in oktober en november? In oktober zijn we op een zaterdagmorgen gaan wandelen in de bossen van Heibloem. Paddenstoelen, mossen en veel

soorten bomen zagen we. Het was erg gezellig. In november heeft Frans ons heel veel verteld over vleermuizen. Er zijn heel veel soorten. In ons land wel 18 verschillende. Frans had er ook mooie plaatjes bij die hij met de beamer op het scherm liet zien. Knappe diertjes die vliegende zoogdiertjes. Wat een lange vingers aan die voorpootjes. Knap hoe ze hun eten vangen. En in de herfst eten ze heel veel. In de winter slapen ze heel lang. Ze houden een winterslaap. Hun hartje klopt dan maar heel langzaam. Ze slapen. In de winterkou kunnen ze toch geen vliegjes, muggen of vlindertjes vangen. Er is gewoon geen

eten. Dus slapen maar en ... afvallen. Na de winter zijn de vleermuisjes mager en moeten ze snel weer eten. In de lente is er ook weer eten.

Maar goed dat mensen geen winterslaap houden. Dan moest je voor drie maanden eten. Nee hä. Niet aan denken. Heel veel winterplezier.

Jan van Enckevort

EVEN TERUG BLIKKEN.....

Donderdag 21 september 2006 (eerste herfstdag)

Wandeling VLAKBROEK

Het Vlakbroek is momenteel 50 ha groot. Het ligt ten zuiden van de kern Koningslust en loopt door tot aan de Slinkstraat in Panningen. Er komt in de toekomst nog 8 ha bij, momenteel in eigendom van de gemeente, ter compensatie van verdwijnende natuur als gevolg van nieuwbouwlocaties in de gemeente Helden. Aan de oostzijde wordt het gebied begrensd door de “Everlose beek. Aan de noordzijde wordt dit prachtige natuurgebied afgesloten met een dubbele haag van knotwilgen langs de Schenskensweg. SBB is eigenaar en heeft het beheer. Een werkgroep van de “Dorpsraad Koningslust” helpt hierbij.

Het Vlakbroek is een beekdal. In de ijstijd is het zand van de Noordzee hier naar onze omgeving toe gewaaid. De regen en beken hebben dit dekzand naar de Maas gevoerd. Zodoende ontstond een breed beekdal met ijzerhoudend kwelwater.

Dit Vlakbroek is 3 keer ontgonnen. In 1909, 1954 en 1980.

Met het Molenbeekdal in Grashoek zijn er veel overeenkomsten. Door diverse stuwen wordt het waterpeil kunstmatig hoog gehouden in de Broekbeek.

De “broekbeek “ is de oorspronkelijke beek. Zij krijgt alleen gebiedseigen regenwater en kwelwater en staat alleen met een overstort in verbinding met de Everlose beek. De aan de oostzijde van het vlakbroek gelegen “Everlose beek“ is de eigenlijke, later gegraven regenwaterafvoerende hoofdbeek.

Massa spreuwen zoeken een slaappleats in het riet/bos van het Vlakbroek. Het van oorsprong Maaswater in de Everlosebeek wordt door waterplanten gezuiverd. De beken zijn erg visrijk. Er lopen 3 beken naast elkaar, allen met mooie rietkragen.

Het beheer door SBB bestaat uit maaien en afvoeren. Jammer genoeg is er dit jaar veel te vroeg gemaaid. Moet eigenlijk pas gebeuren als de moerasspirea is uitgebloeid. Voor het Vlakbroek moet nog een beheersvisie opgesteld worden.

Het Vlakbroek is erg afwisselend. Grote drassige open gebieden worden afgewisseld met broekbos en overige bossages. Het gebied is rijk aan vogels die goed te bekijken zijn vanaf de vogelkijkwand die via een knuppelbrug te bereiken is. In de Everlose beek broedt de ijsvogel.

Toevallige ontmoetingen tijdens onze wandeling:

Klein, jong padje, dwergvleermuis (holle bomen).

Uilgeroep, moeraspeper, wilde framboos, hop, wilde kamperfoelie.

Door bosrandbeheer komen diverse planten en dieren weer terug in dit gebied.

2 Poelen gegraven door IKL. 1 Poel is geadopteerd door de basisschool van Koningslust. Op de vroegere stortplaats groeit nu o.a. een fluweelboom.

Rond 20.30 uur was het "zakenduister" en kwam er een einde aan de wandeling op deze prachtige zomer(herfst)avond o.l.v. Grad Smets.

Ongeveer 25 wandelaars mochten we verwelkomen.

Mart Christiaens
Math. Ghielen

Donderdag 28 oktober 2006: Lezing Vogeltrek.

We hebben in de loop van de jaren al vele keren inleidingen en diaserieën over de vogeltrek gehad. De inleiding van Gerard Compiet was hiervan waarschijnlijk de meest leerzame. In duidelijke overzichten, vliegroutes en achtergronden van de vogeltrek voor de verschillende vogelsoorten maakten we kennis met deze materie. Vragen als: Op welk kompas bepalen de verschillende vogels hun trekroute. Wie vliegt waar heen. Wat zijn de gevaren. Waarom trekken vogels. Al deze aspecten kwamen aan bod. Wel moet gezegd worden dat Gerard het mogelijk iets te veel bracht als een college. Het geheel had iets meer met dia's ondersteund mogen worden. Toch was een uitermate leerzame avond. We mochten 23 bezoekers verwelkomen.

Donderdag 7 dec 2006.; Lezing over “de Allier “.

Toon van der Eijnde is medewerker van Natuurmonumenten en beheert hiervoor natuurgebieden in Brabant en Limburg.

In het kader van de plannen van de “Grensmaas“ kreeg Gerard, samen met nog 4 andere collega's, de opdracht in Frankrijk de rivier de Allier te gaan onderzoeken.

Met de Grensmaas bedoelen we het gedeelte van de Maas tussen Borgharen en Maasbracht. Dit deel van de Maas is niet gekanaliseerd en voor grotere schepen niet bevaarbaar. De Maas vormt hier tevens ook de grens tussen Nederland en België.

De Allier is een zijrivier van de Loire en is een typische regenrivier. Ook de Allier is niet bevaarbaar en ook niet gekanaliseerd. Afhankelijk van de wateraanvoer is de rivier tussen de 150 m. en 2 km breed. Deze rivier zoekt zelf zijn weg, ligt vol met grindbanken, zijgeulen en eilandjes.

De bedoeling van het onderzoek was of de Grensmaas mogelijk om te vormen was tot een zichzelf regulerende rivier als de

Allier. Helemaal mogelijk is dit niet omdat de Grensmaas doodeenvoudig niet voldoende ruimte heeft. Toch heeft het bezoek aan de Allier er toe geleid dat deze Grensmaas in de toekomst mogelijk toch iets weg gaat krijgen van de Allier. Doch eerst zullen ontgrinders aan de slag moeten.

Met mooie dia's liet Toon van der Eijnde de bezoekers zien hoe een dergelijk rivier er uit ziet. Wat er groeit en wat er leeft. Wat opviel was dat de rivier én de oevers zo schoon waren. Er is geen beheer. Grote bomen die bij hoog water of stormen het loodje hebben moeten leggen drijven in de rivier of zijn zo maar ergens blijven steken. Niemand die ze weghaalt of vlot trekt. Op het droogvallende laagterras grazen koeien die nog iets aan beheer doen. Er zijn echter geen afrasteringen. Er zijn vele geulen, zijgeulen en eilandjes. Het rivierlandschap verandert echter bijna dagelijks. Op het midden- en hoogterras vinden agrarische activiteiten plaats.

We kunnen uitkijken naar het moment dat onze Grensmaas ook aan dit proces begint.

We mochten ongeveer 30 bezoekers welkom heten.

Foto Wim Maassen

De bruine ringboleet met bloeiend sterretjesmos op de voorgrond. Gefotografeerd bij de voormalige waterleiding vijvers.

Foto Wim Maassen

Een actiefoto van onze natuurwerkgroep. Je ziet dat we zeer actief zijn, we werken iedere 2de zaterdag van de maand. Wanneer er mensen zijn die interesse hebben neem dan contact op met Jan Jacobs. Tel. 077-3077792.

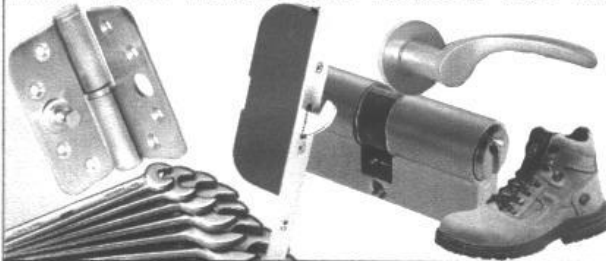

van enckevort

tel:(077) 3895544 fax:(077) 3824644

www.enckevort.com

Blerick - Heerlen - Helmond - Sittard - Eindhoven - Weert - Roermond - Maastricht

LID VAN DE
IVANA
GROEP

BIJ KONINKLIJKE BESCHERMING
WOFLEVERANCIER

“ijzersterk” voor vakwerk

LEENDERS!IT

Automatisering en telecommunicatie
voor het MKB en particulieren

➔ *Hard- en software*

➔ *Netwerken*

➔ *Telecom*

➔ *Reparatie en onderhoud*

NINNESWEG 16, 5981 PC PANNINGEN
TELEFOON 077 4739925 FAX 077 4739926
MAIL INFO@LEENDERS.IT SITE WWW.LEENDERS.IT

Het IVN Helden heeft een nieuwe website. Hier kunt u veel wetenswaardigheden over onze vereniging lezen zoals: jaarprogramma, contributie, de verschillende werkgroepen, bestuur en de laatste nieuwtjes. Ook vindt u informatie over de natuurgebieden in en rondom onze gemeente. Leest u zelf, een bezoekje aan onze website is de moeite waard.

www.ivnhelden.nl

Nieuwe leden

Mevr. Leunissen uit Panningen

De heer en mevr. Fleuren uit Helden

Samenstelling en vormgeving: S. Venstra

Vormgeving omslag: N. Verhoeven

Vouwen en nieten: M. Verkoelen

S. Venstra

J. v. Enkevort

Drukwerk en sponsoring: Verhoeven-Smeets Groep

De volgende Kijk Op verschijnt 1 april 2007. Kopij hiervoor kunt u op diskette en/of papier vóór 1 maart inleveren bij Sytse Venstra. E-mailen mag ook. Svenstra@hetnet.nl

ADRESSEN BESTUUR EN WERKGROEPEN

Voorzitter:

Math Ghielen, Schoutenring 14, 5981 DS Panningen

Tel: 077-307 49 39

Secretaris, Vogelwerkgroep en PR:

Peter Maessen, Dorpstraat 89, 5993 AM Maasbree

Tel: 077-465 37 61   p.maessen@ivnhelden.nl

Penningmeester, Redactie Kijk Op en Ledenadministratie:

Sytske Venstra, Hoekerstraat 9 B, 5987 AN Egchel

Tel: 077-306 07 91

Bestuurslid:

Wim Maassen, Koetsiersweg 8, 5988 CN Helden

Tel. 077-466 17 70

Jeugdwerkgroep:

Jan van Enckevort, Kievit 15, 5986 NG Beringe

Tel: 077-307 33 42

Groene Winkel:

Jo Lormans, Markt 109, 5981 AP Panningen

Tel: 077-307 22 85

Activiteitenwerkgroep:

Jan Jacobs. W. Crijnsstraat 7. 5988 KL Helden

Tel: 077-307 77 92

Landschapsonderhoud werkgroep:

Henk van Loon. Past.Knippenbergstraat 14, 5988 CV Helden.

Tel: 077-3076874

Florawerkgroep:

Toos Wilms. Zeelen 38, 5981 PN Panningen.

Tel: 077-3075111

Ronde Zonnedaauw

Eikenprocessierups

Duidelijk zijn de haren te zien die voor veel overlast zorgen

Kijk Op

1978

IVN Helden

Rups van Koninginnepage op Maggiplant

Jaargang 27 nummer 3 April 2009

Het IVN (vereniging voor natuur- en milieueducatie) is een landelijke vereniging die in 1960 is opgericht, met als doel het bevorderen van het natuur- en milieubesef, door middel van lezingen, excursies, wandelingen en natuuronderhoud.

Het IVN bestaat uit een aantal plaatselijke afdelingen, die op hun eigen manier deze doelstelling nastreven. IVN Helden is in 1978 opgericht.

Wilt u graag **lid worden** van het IVN Helden dan kunt u zich voor meer informatie en aanmelding wenden tot de ledenadministratie:

Sytske Venstra. Hoekerstraat 9B, 5987 AN Egchel. Tel.077-3060791.

Of via een van de andere bestuursleden.

Abonnementen kunnen elk moment ingaan en worden automatisch verlengd. Bij aanmeldingen na 1 september van het lopende jaar worden de contributie en het abonnementsgeld gehalveerd.

Opzegging schriftelijk, tenminste twee maanden voor het einde van het jaar bij de ledenadministratie.

Het lidmaatschap IVN lid:	€ 22,50 per jaar.
Huisgenoot lid:	€ 14,00 per jaar
Een abonnement op de Natuurgids	€ 13,50 per jaar.

Het mee doen aan onze wandelingen, excursies, dia- of thema avonden is voor iedereen gratis. Wilt u toch iets geven dan kan dat op

Banknummer: 14.19.26.961 van IVN Helden. O.v.v. gift.

“**Kijk Op**” is een uitgave van het IVN Helden. Dit blad verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 175 exemplaren. Kopij kunt u inleveren op diskette/E-mail of op papier bij de redactie van de Kijk Op. Svenstra@hetnet.nl

Data “Kijk Op”

Aanleveren kopij:	Verschijningsdata:
Voor 7 december	begin januari
Voor 7 maart	begin april
Voor 7 juni	begin juli
Voor 7 september	begin oktober

Website IVN Helden: <http://www.ivnhelden.nl>

Leden kunnen een account aanvragen voor het besloten gedeelte.

VERENIGING VOOR NATUUR- EN MILIEU EDUCATIE

IVN HELDEN

Het IVN gebouw. Kloosterstraat 12 te Helden

Route: Bij de rotonde bij hotel Antiek richting Kessel.

Na ong. 200 meter bij de bocht links af, schuin de Kloosterstraat in.

Het tweede gebouw aan de rechter kant is het IVN gebouw.

De ingang bevindt zich aan de rechter zijkant.

Parkeerplaatsen aanwezig.

Activiteiten
April-mei-juni 2009

Datum	Activiteit	Blz.
Zo 5 apr	Bloesemtocht IKL Wandeling tussen Amby en Bemelen Door natuurgidsen van IVN Maastricht Vertrek 12.30 uur vanaf IVN gebouw met eigen vervoer 13.45 uur vanaf kerk van Amby Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792	16
Do 16 apr	Jaarvergadering Aanvang 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939	4 - 15
Zo 19 apr	Wandeling Meinweggebied te Herkenbosch Gids: Wim Maassen Vertrek 8.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Wim Maassen Tel. 077-4661770	17
Zo 3 mei	De ontwikkeling van het IJzerenman-gebied Excursie door het IVN Weert Vertrek uur vanaf het IVN gebouw Helden Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792	
Zo 17 mei	Wandeling in de Castenrayse vennen Gidsen: Peter Maessen en Huub van Hegelsom Vertrek 8.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Huub Hegelsom Tel.077-4652025 en Peter Maessen Tel. 077-4653761	16
Za 6 juni	Dagwandeling Vertrek 7.30 uur vanaf Wilhelminaplein/ gemeentehuis te Panningen Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939 en Jan Jacobs Tel. 077-3077792	18
Do 25 jun	Zomeravond-fietstocht Begeleiders: Vogelwerkgroep Vertrek 19.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	

VOORWOORD

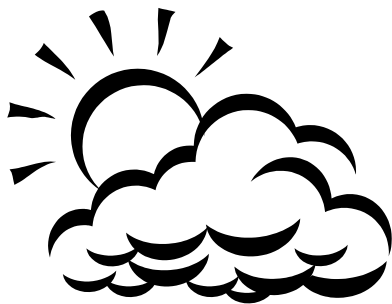
Voorjaar 2009

Het lentenummer van de Kijk Op ligt voor U. Aan de lezer is het nu de beurt. Verenigingsnieuws en andere wetenswaardigheden worden in de Kijk Op gepresenteerd. Lees, kijk, geniet van wat IVN-ers bij elkaar brachten. Het voorjaar is ook bij uitstek de tijd om de warme winterdenken af te schudden en er weer op uit te trekken om te genieten. Ook de natuur is weer toe aan een periode van actief zijn. Dieren en planten doen hun uiterste best om er weer een goed jaar van te maken. Wij mensen kunnen dat ook, ook al hangen er anno 2009 wel erg veel “grijze wolken”.

En... achter die grijze wolken schijnt ook de zon.

Ervaar de natuur, dat doet goed!

De redactie
Jan van Enckevort

Kijk Op, april 2009
Jaargang 27, nummer 3

UITNODIGING ALGEMENE LEDENVERGADERING EN HULDIGING JUBILARISSEN

Graag nodigt het bestuur jullie uit voor de Algemene Ledenvergadering op 16 april aanstaande. Met veel plezier willen we op deze dag weer 3 zilveren jubilarissen huldigen die een kwarteeuw lid zijn van onze vereniging. Jubilarissen die onze vereniging een warm hart toedragen en ook jubilarissen die zich op een speciale manier extra voor ons hebben ingezet. Graag willen we hen op deze avond dan ook van harte feliciteren en bedanken voor 25 jaar trouw lidmaatschap. We nodigen jullie allen daarom graag uit onze jubilarissen te komen feliciteren en samen dit heuglijke feit te vieren.

Daarna willen we weer graag met jullie het afgelopen jaar evalueren en de toekomst van onze vereniging bespreken.

We hopen velen van jullie te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,
Math. Ghielen, voorzitter.

Fietstocht Betuwe

ALGEMENE LEDENVERGADERING IVN HELDEN

op donderdag 16 april 2009.

Aanvang 20.00 uur in het IVN gebouw.

A G E N D A

1. Welkomstwoord door de voorzitter.
2. Huldiging van onze zilveren jubilarissen.
  - Frits Engels
  - Riet Timmers-Sterk
  - Peter Wijnhoven
3. Opening van de Algemene Ledenvergadering.
4. Vaststellen notulen jaarvergadering d.d. 17-04-2008.
5. Vaststellen jaarverslag 2008
6. Vaststellen verslag Commissie van Onderzoek.
7. Verkiezing en benoeming Commissie van Onderzoek.
8. Vaststellen jaarrekening en begroting 2009
9. Verkiezing en benoeming bestuursleden.

Statutair aftredend is Math.Ghielen Hij stelt zich herkiesbaar.
Nelis Verhoeven is wegens drukke werkzaamheden tussentijds afgetreden. Er is dus nog minstens een vacature voor het bestuur. Jan Stevens stelt zich verkiesbaar. Jan heeft al een jaar als aspirant bestuurslid in het bestuur meegedraaid.
Eenieder die zich als kandidaat-bestuurslid beschikbaar wil stellen kan dit tot aan de vergadering aan de secretaris kenbaar maken.
10. Verkiezing voorzitter
11. Plannen 2009/2010.
12. Rondvraag.
13. Sluiting.

Math. Ghielen
Voorzitter.

Na de vergadering zullen middels een beamerpresentatie foto's van activiteiten van de laatste jaren getoond worden.

JAARREKENING 2008

IVN Helden

	werkelijk 2008		begroting 2008		begroting 2009	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Contributies	1083,60	2203,50	1000,00	2000,00	1100,00	2700,00
Ab. Natuurgids	820,50	810,00	900,00	850,00	850,00	800,00
Werkgroepen	2340,00	2333,86	1700,00	2100,00	2400,00	2100,00
Bestuurskosten	769,49	122,19	700,00	50,00	750,00	100,00
Activiteiten	1436,29	1030,60	1200,00	600,00	1200,00	800,00
Huisvestingskosten	5310,78	922,00	5000,00	250,00	4500,00	1000,00
Renten		603,51		550,00		620,00
Subsidies		2642,18		3000,00		3300,00
Giften		297,00		100,00		100,00
Diversen	164,45	36,00	150,00		150,00	
Afschrijvingen	894,45		900,00		720,00	
Groene winkel	140,92	182,66	150,00	600,00	150,00	200,00
nadelig saldo		1776,98	tekort-->	1600,00	tekort-->	100,00
	12960,48	12960,48	11700,00	11700,00	11820,00	11820,00

Ooievaar op nest in de Betuwe

NOTULEN JAARVERGADERING 17 APRIL 2008

Welkomstwoord door de Voorzitter:

De Voorzitter opent de vergadering en heet allen welkom, een speciaal woord van welkom aan de aanwezige jubilarissen.

Er wordt even stilgestaan bij het overlijden van Frans Pubben, een persoon met een enorme passie voor de natuur en het fotograferen hiervan. Op zijn 80ste heeft hij nog een diaserie vertoond voor het IVN Helden.

Voor deze vergadering hebben zich 10 personen afgemeld.

Voor de aanwezigen zie de lijst.

Terugkijkend op het jaar 2007 kunnen we constateren dat het weer een goed verenigingsjaar is geweest. Aan het gevarieerde jaarprogramma werd door vele natuurliefhebbers deelgenomen.

Naast de vaste activiteiten heeft het IVN zich ingezet om het landschappelijk waardevolle open gebied tussen de bebouwing van Helden aan de Neerseweg / 't Höltje en de bosrand niet te bebouwen en open te houden.

Tevens hebben we ons bij de Gemeente en de Provincie ingezet om het natuurgebied de Snep aangemerkt te krijgen als “Zeer waardevol natuurgebied”. Hierdoor blijft dit gebied beschermd tegen m.n. verzuring door teveel ammoniakuitstoot. Hier hebben we een succes geboekt. De Snep zal de status van “Zeer waardevol natuurgebied” krijgen.

Ook is het IVN Helden betrokken geweest bij het structuurplan buitengebied Peel en Maas.

De Voorzitter geeft aan blij te zijn met de aanwezigheid van alle 4 de jubilarissen: Mevrouw Hanraets, Gerda van de Schoor, Sytske Venstra en Ger Derks.

Bovengenoemde personen ontvangen een zilveren IVN speldje en een gesignde oorkonde. Tevens worden zij bedankt voor het trouwe lidmaatschap in de afgelopen 25 jaar.

Een korte omschrijving van de jubilarissen:

Mevrouw Hanraets:

Vooral in het begin was zij actief, en was zij bij vele activiteiten aanwezig. Duidelijk liet zij merken dat natuur een belangrijke interesse bij haar had.

Gerda van de Schoor:

Vooral geïnteresseerd in de flora, ook was zij voor velen een vraagbaak. Gerda toonde verder op allerlei manieren een enorme interesse voor de natuur.

Sytske Venstra:

Sytske is al 16 jaar Bestuurslid waarvan 14 jaar actief als penningmeester. Uit monde van de Voorzitter ontvangt Sytske een pluim voor de perfecte administratie in al deze jaren. Tevens knutselt Sytske al vele jaren de Kijk Op in elkaar met behulp van de computer. Ook houdt ze al jaren de ledenadministratie bij. Sytske wordt door de Voorzitter vermeld als meest vaste factor binnen het Bestuur.

Ger Derks:

Ook Ger was in zijn eerste jaren van zijn lidmaatschap zeer actief. Maar nog altijd is Ger actief bij jubilea, tentoonstellingen en bij de plantenwerkgroep. Bovengenoemde jubilarissen worden ook door het Landelijke Bestuur bedankt voor hun inzet en gefeliciteerd met hun 25-jarig jubileum.

Vaststellen notulen jaarvergadering d.d. 22-03-2007:

Vraag:

Ber Aerts: Zijn alle jubilarissen van vorig jaar die niet aanwezig waren bezocht.

Verder geen op of aanmerkingen, notulen worden door de vergadering goedgekeurd.

Vaststellen jaarverslag 2007:

Aanvulling op dit verslag: Ber Aerts heeft een geslaagde solo actie gevoerd voor het behoud van een monumentale iep aan de Stogger. Het jaarverslag wordt door de vergadering goedgekeurd.

Verslag Commissie van Onderzoek:

Ger Derks doet als afgevaardigde van de CVO verslag en prijst hierin het prima werk van de penningmeester.

Een aanbeveling door de leden van de CVO voor het opvangen van het begrotingstekort, is o.a. het verhogen van de contributie. Het verslag wordt aan de Voorzitter overhandigd.

Vaststellen begroting 2007:

De Kijk Op werd na de ledenvergadering van vorig jaar niet meer gesponsord.

We hebben een boete van € 600,00 gekregen wegens het niet volgen de kleine regels beheren van ons gebied in het Kwistbeekdal. Voor de oppervlakte van de sloten in het gebied krijgen we geen subsidie.

Niet alleen het IVN Helden maar ook andere gesubsidieerde instantie's kregen met deze boetes te maken. Enkele aanwezigen hebben moeite met de opgelegde boete en vragen of deze terug te vorderen is. Er is reeds het e.e.a. geprobeerd maar tot op heden zonder resultaat.

We hebben deze boete wel kunnen compenseren door als gevolg van het natte najaar het gebied niet te laten maaien maar te laten begrazen door schapen. Hierdoor bespaarden we maai- en afvoerkosten. Tevens heeft SBB ons toegezegd om het maaisel van toekomstige jaren te mogen opslaan in een van hun weilanden, waardoor wij in de toekomst afvoerkosten kunnen beperken.

De inkomsten van de Groene Winkel waren lager dan in het jaar 2006. De post afschrijvingen is hoog, ten gevolge van de beamer en laptop, die in 3 jaar worden afgeschreven. Een bedrag van € 270.00 inzake energiekosten werd terugontvangen.

Ook de komende jaren moeten we rekening houden met een tekort van ca € 1600.00.

Enkele maatregelen om deze tekorten op te vangen zijn door het Bestuur genomen: Er worden minder exemplaren van de Kijk Op gedrukt en de Kijk Op werd en wordt in het zwart/wit uitgevoerd. Binnen het Bestuur is tevens gesproken over het plaatsen van advertenties.

Toos Wilms: Moet het IVN zich niet meer richten op educatie i.p.v. het uitvoeren van projecten? Antwoord Voorzitter:

Als er geen projecten meer worden uitgevoerd zal er gezocht moeten worden naar andere vormen van subsidie. Dit valt over het algemeen niet mee. Overigens geeft de voorzitter mevr. Wilms gelijk. We moeten op de eerste plaats educatieve activiteiten ontplooiën. Doch er is in Helden geen andere natuur of milieclub die naar het natuur en milieubelang kijkt. Doen wij niets dan heeft de overheid vrij spel.

De vergadering keurt de begroting goed.

Verkiezing en benoeming van de CVO:

Peter Wijnhoven stelt zich kandidaat en wordt door de vergadering akkoord bevonden. Het komende jaar zal de CVO bestaan uit Mart Christiaens en Peter Wijnhoven.

Ger Derks wordt, als aftredend lid van de CVO, door de Voorzitter bedankt voor zijn inzet in de afgelopen 2 jaar.

Vaststellen Contributie:

Aangezien er in de afgelopen 30 jaar geen contributie verhoging heeft plaatsgevonden, stelt Het Bestuur voor de contributie vanaf 2009 met € 5.00 te verhogen.

Deze aanpassing zal op jaarbasis ca € 645.00 opleveren.

In 2010 zal de contributie niet worden verhoogd, maar zal de korting op uitkeringsgerechtigden komen te vervallen. Na 2009 zal eens in de vijf jaar de contributie met de som van 5 jaar indexatie worden aangepast. De vergadering stelt voor de contributie in 2009 met € 5.00 te verhogen en de kortingen af te schaffen. Dit alles lijkt een forse aanpassing maar op jaarbasis gezien valt dit allemaal wel mee.

Wel wordt door de vergadering voorgesteld de contributiewijzigingen, en de opbouw van het contributiebedrag te vermelden in de Kijk Op. Het voorstel wordt aangenomen.

Verkiezing en benoeming Bestuursleden:

Nelis Verhoeven is statutair aftredend en stelt zich herkiesbaar.

Wim Maassen treedt toe tot het Bestuur.

De vergadering gaat hiermee akkoord.

Plannen 2008/2009:

Formeel bestaat het IVN Helden dit jaar 30 jaar. Dit zal in de loop van het jaar op een gepaste manier worden gevierd.

In september zal er aandacht worden besteed aan de natuurkroegtocht. Ook zal er in 2008 worden gestart met een libellenher-

kenningscursus. Het mooie watervalbehang is destijds gesponsord door schildersbedrijf Jac Kranen.

Op het eind van het jaar zal fam. Kranen worden uitgenodigd voor de officiële aankondiging hiervan.

De florawerkgroep onder leiding van Toos Wilms zal het komende jaar vanwege de drukke werkzaamheden van Toos door het Bestuur worden begeleid.

Misschien kan er worden meegelift met het IVN Roermond.

Het Bestuur hecht veel waarde aan het voortbestaan van deze werkgroep. Peter geeft aan dat als het nodig is de leden van de florawerkgroep het Bestuur moeten inschakelen.

Rondvraag:

Mart Christiaens: We leven in een computertijdperk, hoeveel links staan er op de IVN site. Antwoord Peter:

De site van het IVN Helden heeft vele links met diverse aanverwante instantie's. Overigens zijn er weinig leden die een account hebben aangevraagd. Moet er een nieuwe machtiging worden ingevuld? De machtiging voor het innen van de contributie is eenmalig en er kan niet meer worden afgeschreven als het vermelde bedrag.

Johan Bruinen meldt een activiteit die misschien meegenomen kan worden in het programma 2009

De Voorzitter meldt dat mensen zich nog aan kunnen melden voor de libellencursus, tevens wordt vermeld dat het zeer snel gaat met de aanmeldingen voor de dagwandeling.

Sluiting:

De Voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun aanwezigheid en nodigt allen uit voor een hapje en een drankje.

JAARVERSLAG IVN HELDEN 2008

Het jaar 2008 zal bij velen lang in het geheugen gegriefd blijven. Een jaar waarin de Nederlandse economie door de ontstane kredietcrisis een flinke opdoffer kreeg. Samen zullen we er tegenaan moeten en, hopelijk tijdelijk, onze broekriem wat aanhalen

Als IVN Helden zijn we actief sinds 1978 en in deze dertig jaren hebben we ook wel eens moeilijke momenten gekend. Doch door vriendschap, wilskracht en liefde voor de natuur, zijn we deze periodes de baas gebleven. Samen met de vele IVN vrijwilligers hebben we al die jaren de schouders er ondergezet en zijn we waar we nu staan. Een enthousiaste vereniging met nog vele wensen doch met activiteiten aangepast aan onze mogelijkheden.

Ook in 2008 zijn we hiermee weer volop bezig geweest.

Denk hierbij o.a. aan de werkzaamheden ter verdere ontwikkeling van het Kwistbeekdal. Een stukje natuur in wording van ca 3 ha, dat elk jaar weer een ander karakter krijgt.

En het wordt alleen maar mooier, doorgaan dus.

Kwistbeekdal in de sneeuw, winter 2009

Fijn was het dan ook dat Staatsbosbeheer, voor de leden van de onderhoudswerkgroep, Sinterklaas kwam spelen en de groep middels het schenken van een kruiwagen en enkele takkenscharen wilde bedanken voor hun inzet in het Kwistbeekdal.

Ook de leden van de diverse andere werkgroepen binnen onze vereniging hebben geholpen het natuurbewustzijn van vele inwoners van Helden en omgeving te vergroten. Daarnaast zijn onze leden ook nog altijd bezig geweest hun eigen liefde voor en kennis van de natuur uit te breiden. Een tiental leden volgde in het voorjaar een libellencursus.

De ledenvergadering werd weer redelijk goed bezocht en tevens werden op deze avond de jubilarissen gehuldigd.

Ook het vieren van het 30-jarig bestaan werd, middels een barbecue, door ca 23 leden gevierd. Een gezellige happening en dat alles in ons eigen versierde IVN gebouw en op de d.m.v. feestverlichting uitgedoste speelplaats.

In de zomer werd op feestelijke wijze de Nectarkroeg op de Zandstraat in Koningslust geopend. Dit gebeurde door de deelnemers van een speciaal hiervoor uitgezette fietstocht, georganiseerd door IVN Helden in samenwerking met het IVN Baarlo en Maasbree. Deze vlinderkroeg en het terreintje met vlinderstruiken wordt op een uitstekende manier verzorgd door de familie ter Heide uit Koningslust. Hiervoor onze hartelijke dank. Het jaarprogramma liep het hele jaar als een rode lijn door het verenigingsjaar. Het afwisselende programma trok weer vele deelnemers. De vele positieve reacties inspireerden de leden van de jaarprogramma commissie en gaven hun de moed ook het jaarprogramma 2009 weer samen te stellen.

Door het, vanwege te drukke werkzaamheden in zijn bedrijf, stoppen als bestuurslid van Nelis Verhoeven, viel het aantal bestuursleden weer terug naar 4 personen, en dat is te weinig om alle taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Node moesten wij van hem als bestuurslid afscheid nemen. Hij was jarenlang de hoofdsponsor van Kijk Op. Verzorgde enkele wandelingen voor ons in het Brabantse Land doch bovenal konden wij gebruik maken van zijn ruime bestuurlijke ervaring. Het Bestuur kreeg echter gelukkig versterking. Jan Stevens reageerde op de oproep in de Kijk Op om extra bestuursleden. Vanaf midden 2008 nam Jan als aspirant-bestuurslid plaats in het bestuur.

Ook het aanvragen van subsidies was een belangrijk item in het afgelopen jaar. De subsidieverlening voor het uitvoeren van beheerswerk-

zaamheden in het Kwistbeekdal liep per 31-12-08 af en moest opnieuw worden aangevraagd. Deze aanvraag is lopende.

De jarenlange samenwerking met het Groenplatform, waarin ook het IVN is afgevaardigd, werd het afgelopen jaar gecontinueerd.

Tevens is het IVN actief betrokken geweest bij het opzetten van het nieuwe streekmuseum 't Land van Peel en Maas in Helden-dorp.

Voorafgaande aan de bouw van dit Multi Functionele Centrum is het IVN druk doende geweest met onderhandelen met de Gemeente. Deze onderhandelingen hadden voornamelijk betrekking op het kappen van bomen van het historische bosje dat lag achter het voormalige klooster en het IVN- gebouw. Met onze adviezen is bij de plaatsbepaling en het inrichten van het buitenterrein van dit project zoveel mogelijk rekening gehouden.

Onze vereniging was ook in 2008 weer vertegenwoordigd in diverse gemeentelijke adviesgroepen, waaronder het Groenplatform, de HART-groep en het Overleg Beheer Bermen en Sloten.

Verder waren we actief vertegenwoordigd in de regiovergaderingen van de Milieu Federatie Limburg en hebben we de contacten met het CNM (Centrum Natuur en Milieu) in Roermond, het IKL en SBB geïntensiveerd. Leden van het IVN vertegenwoordigden in het Groenplatform, Dassenwerkgroep Limburg en de St. Behoud de Peel.

Ruim 10 weken lang was onze vereniging prominent met IVN stands aanwezig in de Jan Linders Supermarkt in Panningen tijdens hun natuurplaatjesactie. In deze periode konden klanten statiegeldflessen inleveren in een speciale container. De opbrengst was voor onze vereniging. Voor het inrichten van onze stands in de winkel hebben we voor de natuurlijke aankleding enorm veel steun en medewerking gehad van Hoveniersbedrijf Nico Verstraten uit Koningslust.

Terugkijkend op het hele verenigingsjaar 2008 kunnen we stellen dat we als vereniging de nodige arbeid hebben verricht. En dat zal in de toekomst zeker niet minder worden. Vandaar dat we als bestuur hopen dat er het komende jaar nog meer leden zijn die wat uurtjes vrij hebben om mee te helpen. Ook de vacature "Bestuurslid" blijft bestaan.

Beste allemaal, mogen wij als Bestuur u langs deze weg bedanken voor jullie inzet in het afgelopen jaar en hopen u ook dit jaar weer vaak te mogen ontmoeten.

Peter Maessen
Secretaris

LANGS BLOEIENDE BOOMGAARDEN

Lente, hoogstamboomgaarden in volle bloei, dat is Zuid Limburg op zijn mooist. De natuurgidsen van IVN Maastricht nemen u mee door een prachtig stukje natuur tussen Amby en Bemelen. Een gebied dat rijk is aan oude hoogstamboomgaarden en waar onlangs door Het Limburgs Landschap, IKL en de Gemeente nieuwe percelen zijn aangeplant. Lopend langs de rand van het plateau hebben we bovendien een schitterend uitzicht over het Maasdal. Geologisch gezien komen we ook op een paar interessante plekken; daar komt het krijt aan de oppervlakte. Zondag 5 april a.s. vertrekken we met eigen vervoer om 12.30 uur vanaf het IVN gebouw Kloosterstraat 12 Helden. Om 13.45 uur worden we bij de kerk in Amby verwacht, en gaan via de bloesemwei a/d Schovenlaan (14.00 uur) naar het buitengebied voor een tocht van ongeveer 3 uur.

Voor wandelliefhebbers die dit te ver vinden staan nog een aantal kortere wandelingen op de site van IKL. <http://www.ikl-limburg.nl/maasdal-in-bloei.html> Deelname is gratis.

Informatie IVN Helden Jan Jacobs 077-3077792.

WANDELING IN DE CASTENRAYSE VENNEN

Op zondag 17 mei gaan we wandelen in de Castenrayse vennen. Het natuurgebied ligt in een oud veengebied in een laaggelegen deel van het dal van de Lollebeek. Het gebied heeft het karakter van een broekbos afgewisseld met natuurlijke schraalgraslanden. Het gebied zou eigenlijk de Castenrayse venen moeten heten omdat er zich in vroegere tijden veen gevormd heeft dat later is afgegraven. Een klein maar mooi gebied.

Vertrek 8.00 uur vanaf IVN Gebouw Helden.

Gidsen: Huub van Hegelsom en Peter Maessen

TERRASSENWANDELING IN HET NATUURGEBIED VAN HET NAT. PARK DE MEINWEG.

Op zondag 19 april gaan we wandelen in het Nat. Park De Meinweg
We vertrekken om 8 uur vanaf het IVN gebouw, carpoolend naar Manege de Venhorst.

De wandeling zelf zal geheel over de Meinweg gaan. We zullen tijdens deze wandeling over de terrassen en langs de Rolvennen het heideland-schap kunnen bewonderen, ook komen we in het gebied van de adder en de wilde zwijnen.

Het zal alles bijeen een wandeling worden van 2,5 tot 3 uur. Waarna we eventueel nog een kop koffie kunnen nuttigen bij Manege de Venhof van waaraf we onze wandeling ook zullen starten.

We hopen natuurlijk op een mooie wandeling en mooi weer.

Voor coördinatie en informatie: Wim Maassen. Tel 077-4661770.

DAGWANDELING NAAR HEIMBACH IN DE EIFEL.

Datum : Zaterdag 6 juni
Bijeenkomst : 07.30 uur Wilhelminaplein in Panningen
Vertrek : 07.45 uur
Terugkomst : omstreeks 19.00 uur
Kosten : € 15.00 leden € 17.50 niet leden
Kinderen t/m 12 jaar : hiervoor geldt een gereduceerd tarief

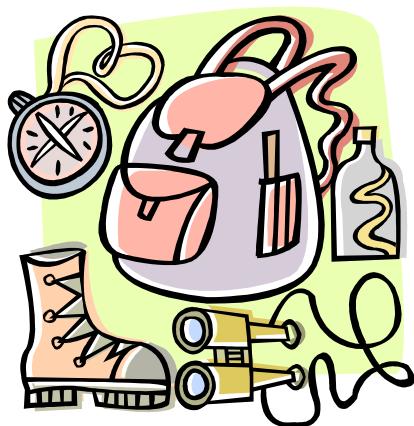
Onze dagwandeling brengt ons dit jaar naar de Duitse Eifel.

We gaan de omgeving van Heimbach verkennen. Heimbach ligt in het centrum van National Park Eifel en biedt een keur van wandelwegen. Het gebied kent diepuitgesleten riviertjes, beken, rotsformaties, burchten en kloosters, bossen en veel natuur. Ook een van de grootste stuwmeren van Duitsland, de Rursee, vinden we hier. In dit gebied zijn een veertiental wandelingen uitgezet. Midden april gaan we met een voorbereidingsgroepje de omgeving verkennen en de mooiste en spannendste route uitzoeken.

Opgeven voor deelname aan deze wandeling kan nu al en we raden iedereen aan dit zo spoedig mogelijk te doen. Er zijn al 18 aanmeldingen die zich op voorhand hebben aangemeld. We hebben een bus voor 50 personen gereserveerd bij Touringcarbedrijf Ghielen en vol is vol.

Aanmelden kan bij: Math. Ghielen tel. 077-3074939 of 06-10495465

Hopende op goed weer en natuurlijk weer een mooie dag.

Wim Maassen
Huub van Hegelsom
Math. Ghielen

VOOR DE JEUGD

Als je deze Kijk Op krijgt is het al weer lente. We hadden een mooie winter. Schaatsen op natuurijs. Er lag zelfs een echt pak sneeuw. Nu is het weer voorjaar. De natuur komt weer tot leven. Ook wij mensen gaan weer meer naar buiten. We kijken naar de voorjaarsbloemen. We genieten van het frisgroene groen aan de bomen. We horen de vogels fluiten. Ze vertellen elkaar veel verhaaltjes. Het voorjaar is een mooie tijd om er weer op uit te gaan. Ook met ons jeugd-IVN gaan we weer naar buiten. In maart hebben we in de natuur gewerkt. Soms moeten mensen de natuur een beetje helpen. In februari hadden we imker Jan op bezoek. Hij vertelde over de bezige bijen. Hij gaf antwoord op bijna alle vragen. Alhoewel... sommige vragen kon ook hij niet beantwoorden. De natuur heeft nog altijd geheimen. Dat maakt het ook zo leuk! Jan nogmaals bedankt.

In januari hadden we Peter van de IVN vogelwerkgroep op bezoek. Hij vertelde enthousiast over de uilen die in ons land wonen. Ook nu hadden jullie veel vragen. Het was erg boeiend. Ook de plaatjes

die we zagen van de verschillende uilen waren erg mooi. Als je het over uilen hebt... dan heb je het ook over braakballen. Het tweede deel van de bijeenkomst hebben we zitten uitpluizen. Dank aan degenen die ons die braakballen gaven! Het ene "kijk, bah, oh, ik heb" na het andere klonk door het lokaal. Om vijf voor acht werd alles in een plastic zakje gedaan. Nog lang niet klaar met pluizen. Ook weer een geweldige bijeenkomst. Peter heel erg bedankt.

In april gaan we lekker naar buiten. In mei hebben we ons daguitstapje. Denk er aan dat je je daarvoor op moet geven. En dan hebben we juni nog-----.

Ben je het briefje met de datums kwijt dan kun je mij altijd even bellen.
3073342

Jan van Enckevort

EVEN TERUGBLIKKEN:

IVN Kerstwandeling 2008

De opkomst bij de traditionele IVN kerstwandeling was boven verwachting. Ruim 40 enthousiaste leden, van IVN Helden en IVN Baarlo genoten van het mooie weer en de mooie route. We vertrokken vanaf de Raaij en via een gevarieerd traject door de Heldense Bossen, kwamen we uiteindelijk aan bij het monument van de bospartizanen. Deze verzetsgroep zat in deze bossen ondergedoken. Van hieruit ondernamen ze, aan het eind van de tweede wereldoorlog, hun verzetsactiviteiten.

Onderweg door het bos gaf Gerda deskundige uitleg over de diverse soorten bomen.

Aan het eind wachtte ons de welverdiende koffie en heerlijke soep. Een leuke jaarafsluiting!

Onderstaande opname werd tijdens de kerstwandeling door Frédérique gemaakt.

Albert van Welie
IVN Baarlo

Dialezing over bevers, kraanvogels en zeearend

Door Henk van Dijk op 5 maart 2009

De bever is een knaagdier met een brede, geschubde, horizontaal afgeplatte staart en de achterpoten hebben zwemvliezen. Zijn kopromplengte is ca. 75 tot 90 cm. en de staart nog eens 28 tot 38 cm. lang. Bij het zwemmen kunnen de neus en oren worden afgesloten. In de wang zit een stuk weefsel dat, als het dier onder water knaagt, de mond afsluit.

Zij leven in kleine familiegroepen (5 tot 6 dieren) in de buurt van water. De paring is in februari en in juni worden één tot zes jongen geboren. Deze komen ter wereld met een vacht en open ogen. Ze leren na enkele dagen zwemmen in de ingangen van de burcht en verlaten deze na twee jaar. Ze zijn dan of een jaar later geslachtsrijp. De gemiddelde leeftijd is 7 of 8 jaar, maar ze kunnen vijftientig jaar oud worden

Gebieden met water en aangrenzende bosgebieden zijn onmisbaar voor de bever. Bij voorkeur riviervalleien met veel uiterwaarden en begroeid met zachthout. De aanwezigheid van bevers wordt verraden door omgevallen bomen, bomen met afgeschilde schors, ondiepe kanalen en in het water een burcht. Als het mogelijk is, bouwen ze een nest in een ondergronds hol. De ingangen van de burcht (tot 200 meter lang en 3 meter breed) bevinden zich onder water en zijn daardoor onbereikbaar voor roofdieren. De "woonkamer" (een holle berg takken) ligt boven water en hierin wordt het nest gebouwd. De bodem van de woonkamer ligt net boven het waterniveau. Door het aanleggen van dammen en kanalen kan de waterhoogte in de omgeving van de burcht worden gereguleerd en zo constant op dezelfde hoogte gehouden worden, waardoor de burcht niet onder water loopt. Voor de dammenbouw gebruiken ze stammen, takken, modder en stenen. In de winter als het water befrist en ze niet naar boven kunnen om te ademen, maken ze een gat in de dam, zodat het water wegstroomt en zo plaats maakt voor lucht. In mijn diavoorstelling laat ik verder beelden zien van de in deze omgeving eveneens voorkomende en hier broedende kraanvogel en zeearend, die de grootste roofvogel van Europa is.

Henk van Dijk.

Beverwandeling op 22 maart

Zondagmorgen 22 maart hebben we met 18 deelnemers mee gedaan aan de Bever excursie rondom de Roggelse beek bij het Leudal.

Dat de bever zich hier goed thuis voelt was wel te zien aan de vele sporen die hij hier had achter gelaten. Zowel knaagsporen als opgangen uit het water, maar ook een tweetal heuse burchten waren te bewonderen. Jammer genoeg liet de bever zich zelf niet zien, maar dat kan ook bijna niet omdat de bever voornamelijk een nachtdier is. Het was alleen jammer dat de lente nog enigszins op zich laat wachten maar toch waren de eerste aarzelende bosanemonen en de eerste bloemen van het speenkruit al te zien. Wel al volop actief waren de padden en ook de salamanders waarvan we er enkele uit een diepe kuil hebben gered.

Al met al een mooie wandeling in een mooi klein gebiedje dat zeker de moeite waard is om over een of twee weken nog eens op eigen gelegenheid te bezoeken als alles in volle bloei staat.

Wim Maassen

VOGELS HERKENNEN VIA HUN GELUID

Voorjaar in zicht.

Op het moment dat deze Kijk Op verschijnt is het voorjaar weer in zicht. Planten en bomen slaan weer uit en de vogels laten zich weer horen. Bent u diegene die probeert tijdens het wandelen bepaalde vogelgeluiden te herkennen?

Best wel moeilijk, zeker in het voorjaar hebben vogels nog een wat afwijkend geluid, is het zang of is het een alarmroep alles is mogelijk.

Wilt u vogelgeluiden proberen te herkennen stel dan 1 ding voorop en wel probeer niet teveel hooi op de vork te pakken maar begin langzaam met een paar soorten en heb geduld.

Ga eens in uw tuin zitten en kijk wat voor vogels er zitten.

Bijgaande informatie helpt u een beetje mee om d.m.v. een ezelsbruggetje enkele soorten vogels aan hun roep te herkennen.

Lukt dat dan is dit een prima voorzetje om verder te gaan.

Succes en veel vogelplezier.

Peter Maessen

Fietspompje

De *Koolmees* heeft deze bijnaam te danken aan slechts één van z'n vele geluiden. De hele dag produceert hij een roepje dat uit twee tonen bestaat en inderdaad iets weg heeft van een slecht gesmeerde, piepende fietspomp. Wel één die in een fiks tempo op en neer bewogen wordt.

Pingpongballetje

In rijkere bossen vooral die met wat oudere bomen komt de *Fluiter* voor. Zittend op een tak, meestal ergens onderin, begint hij aarzelend met zijn zang. Het lied is in enkele seconden afgelopen maar wordt steeds herhaald. Het is niet melodieus maar meer een langzaam beginnend getik dat steeds sneller verloopt en eindigt in een snelle ratel. Het ritme lijkt op een pingpongballetje dat boven de grond losgelaten wordt en stuitert totdat het tot stilstand komt. Ook wordt de zang wel vergeleken met een stuiterende knikker op een glazen plaat.

Drilboortje

Een wat bizarre bijnaam, zeker omdat het geen specht betreft maar de *Braamsluiper*. Deze kleine zangvogel laat z'n liedje horen vanuit dicht struikgewas. Een zacht, prevelend gekwetter, onderbroken door een veel harder, ratelend staccato tjek, tjek, tjek, tjek..... Het heeft iets weg van een drilboor of sloophamer, vandaar de bijnaam.

Kiezelsteentjes

In de stad, vooral op plaatsen met wat oudere gebouwen maar ook bij flats of fabrieken, kortom overal waar pseudorotsen voorkomen kan je aandacht getrokken worden door een opgewekt, schel getjilp, eindigend in een geknars alsof twee kiezelsteentjes tegen elkaar gewreven worden. Dit is het kenmerk van de *Zwarte Roodstaart*. Meestal is de vogel snel te vinden omdat het liedje vanaf een antenne of andere uitstekende zangplek ten gehore gebracht wordt.

Elastiekje

Slechts een klein stukje van de zeer gevarieerde zang van de *Spotvogel* heeft geleid tot deze bijnaam. Tussen allerlei tonen en geluiden die dit zeer luidruchtige vogeltje produceert komen af en toe klanken voor die doen denken aan het uitrekken en vieren van een elastiekje: een soort wieoew, wieoew, meerdere malen herhaald.

Haastige merel

Iedereen kent wel de concerten van de *Merel* die heel vroeg in de ochtend of 's avonds vanaf een schoorsteen of boomtop ten gehore gebracht worden. Een goed uitgangspunt om de *Tuinfluiter* te leren kennen. Daarvan wordt gezegd dat de zang lijkt op een haastige versie van de merelzang. Diep weggedoken in struikgewas wordt onophoudelijk gezongen. Heel snel en prevelend en lang aangehouden; zonder grote uithalen. Dat laatste is meteen het verschil met de *Zwartkop* waarmee de soort snel verward kan worden. De *Zwartkop* prevelt in het begin ook snel maar heeft aan het eind meestal een paar schallende hoge tonen. Ook is het lied van de *Zwartkop* meestal kort.

Kinderfietsje

In grote parken, in bossen, eigenlijk overal waar wat bomen staan kan dit geluid gehoord worden. Een kort roepje, wat veel weg heeft van het piepende wiel van een driewielertje. Het wordt gemaakt door de *Boomkruiper* tijdens het afzoeken van de boomstammen op zoek naar voedsel.

Mama mama mag ik ijssssssssssss

Deze vogel is veel te vinden in open bosgebieden, houtwallenlandschappen en andere cultuurlandschappen met veel bosjes en bomen. Bovenin de top van een boom of een struik laat hij zijn karakteristieke roep horen: een aanloopje uitlopend in een slissende toon. Het ritme lijkt op het zinnetje *Mama mama mag ik ijssssssssssssssssssss.....* De beschrijving is afkomstig van Maarten 't Hart en het is de *Geelgors* die zo herkend kan worden. Beethoven-kenners horen en het begin van de *Vijfde Symfonie* in.

Derailleurtje

Als een derailleur niet goed gesmeerd is, krijg je zo'n raar sissend piep geluid dat continu doorgaat. Dat lijkt precies op een *Europese Kanarie*.

foto: A.v.Gend. Bloemkoolzwam.

Verstraten sierteelt

Sevenumsdijk 11 T. (077) 307 49 97 E. info@verstraten-tuin.nl
5984 PC Koningslust F. (077) 307 77 85 I. www.verstraten-tuin.nl

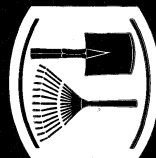

- Hoveniersbedrijf
- Bestratingen
- Tuinarchitectuur
- Tuincentrum en Kwekerij

Een goed tuinontwerp... een investering voor jaren!!!

BoerenBond

Beleef het buitenleven

WWW.BOERENBOND.NL

Vanaf januari 2008 is er binnen De Zandberghoeve in Koningslust een nieuwe therapie toegevoegd aan het aanbod. Deze therapie richt zich op pijnbestrijding door gebruik te maken van een muziekwaterbed. Het is een waterbed waarin boxen aangebracht zijn die de trillingen van de muziek via het water naar de mens sturen die op het bed ligt. De combinatie van helende en genezende werking van muziek met de zuiverende en dragende kracht van water. De werking van muziek wordt geïntensiveerd door niet alleen naar muziek te luisteren, maar door muziek te voelen. Muziek bestaat uit trillingen. Mensen zijn gevoelig voor trillingen. Het menselijk lichaam bestaat voor een groot gedeelte uit water en is een uitermate geschikt opvangstation en geleidingsmedium voor trillingen. Water en muziek: wat hebben ze met elkaar gemeen? Zo op het eerste gezicht heel weinig, maar toch vormen ze in een speciale samenstelling gezamenlijk een front tegen ziekten, verlichten ze pijn en maken ze in veel gevallen voor mensen het leven weer draaglijker. Ook onderzoek toont aan dat mensen baat hebben bij het ragfijne maar intensieve samenspel tussen water en muziek.

Behandeling op het muziek therapiewaterbed vergt echter een professionele benadering, omdat elke cliënt een aparte aanpak verdient. Ook de muziekkeuze is medebepalend voor het genezingsproces, omdat de juiste trillingsfrequentie van de geluidsgolven moet worden gekozen. De resultaten zijn over het algemeen verbluffend: Onrust en angsten bij dementerenden verminderen en hiervoor in de plaats komen rust en geborgenheid terug. Spasmen en krampen worden opgeheven. Mensen met lage rugpijn herstellen doorgaans snel, vaak zonder medicatie! Mensen met reumatische pijnklachten en mensen met de ziekte van Bechterew hebben aanmerkelijk minder pijn. Mensen met angsten, depressies, burn-out klachten, stress klachten, psychosomatische symptomen, onrust en impulsief gedrag komen tot rust. Ze kunnen ‘negatieve’ gevoelens zoals verdriet, boosheid en psychische pijn toelaten en deze vervolgens loslaten. Muziektherapie waterbed kan een integraal onderdeel van pijnbestrijding zijn. De werking van het muziek/trilwaterbed alleen is niet voldoende. Een deskundige begeleiding is een absolute voorwaarde. Van groot belang is ook de juiste muziekkeuze en de juiste trillingsfrequentie van de geluidsgolven. Is hieraan voldaan, dan blijkt deze behandeling een vooruitstrevende, vernieuwende en hoopgevende behandeling voor mensen met ernstige lichamelijke en psychische klachten.

Meer informatie: Secretariaat De Zandberghoeve, ma-do 09.00 – 12.00 uur
Tel. 077 467 86 17

ADRESSEN BESTUUR EN WERKGROEPEN

Voorzitter:

Math Ghielen, Schoutenring 14, 5981 DS Panningen
Tel: 077-307 49 39

Secretaris, Vogelwerkgroep en PR:

Peter Maessen, Dorpstraat 89, 5993 AM Maasbree
Tel: 077-465 37 61   p.maessen@ivnhelden.nl

Penningmeester, Redactie Kijk Op en Ledenadministratie:

Sytske Venstra, Hoekerstraat 9 B, 5987 AN Egchel
Tel: 077-306 07 91

Bestuurslid:

Wim Maassen, Koetsiersweg 8, 5988 CN Helden
Tel. 077-466 17 70

Jeugdwerkgroep:

Jan van Enkevort, Kievit 15, 5986 NG Beringe
Tel: 077-307 33 42

Groene Winkel:

Jo Lormans, Markt 109, 5981 AP Panningen
Tel: 077-307 22 85

Activiteitenwerkgroep:

Jan Jacobs. W. Crijnsstraat 7. 5988 KL Helden
Tel: 077-307 77 92

Landschapsonderhoud werkgroep:

Henk van Loon. Past.Knippenbergstraat 14, 5988 CV Helden.
Tel: 077-3076874

Florawerkgroep:

Toos Wilms. Zeelen 38, 5981 PN Panningen.
Tel: 077-3075111

Berijpte viltroos

Bitterling

Kijk Op

1978

IVN Helden

Jonge vos in Dubbroek

foto: Sjaak Selen

Jaargang 27 nummer 4 Juli 2009

Het IVN (vereniging voor natuur- en milieueducatie) is een landelijke vereniging die in 1960 is opgericht, met als doel het bevorderen van het natuur- en milieubesef, door middel van lezingen, excursies, wandelingen en natuuronderhoud.

Het IVN bestaat uit een aantal plaatselijke afdelingen, die op hun eigen manier deze doelstelling nastreven. IVN Helden is in 1978 opgericht.

Wilt u graag **lid worden** van het IVN Helden dan kunt u zich voor meer informatie en aanmelding wenden tot de ledenadministratie:

Sytske Venstra. Hoekerstraat 9B, 5987 AN Egchel. Tel.077-3060791.

Of via een van de andere bestuursleden.

Abonnementen kunnen elk moment ingaan en worden automatisch verlengd. Bij aanmeldingen na 1 september van het lopende jaar worden de contributie en het abonnementsgeld gehalveerd.

Opzegging schriftelijk, tenminste twee maanden voor het einde van het jaar bij de ledenadministratie.

Het lidmaatschap IVN lid:	€ 22,50 per jaar.
Huisgenoot lid:	€ 14,00 per jaar
Een abonnement op de Natuurgids	€ 13,50 per jaar.

Het mee doen aan onze wandelingen, excursies, dia- of thema avonden is voor iedereen gratis. Wilt u toch iets geven dan kan dat op

Banknummer: 14.19.26.961 van IVN Helden. O.v.v. gift.

“**Kijk Op**” is een uitgave van het IVN Helden. Dit blad verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 175 exemplaren. Kopij kunt u inleveren op diskette/E-mail of op papier bij de redactie van de Kijk Op. Svenstra@hetnet.nl

Data “Kijk Op”

Aanleveren kopij:	Verschijningsdata:
Voor 7 december	begin januari
Voor 7 maart	begin april
Voor 7 juni	begin juli
Voor 7 september	begin oktober

Website IVN Helden: <http://www.ivnhelden.nl>

Leden kunnen een account aanvragen voor het besloten gedeelte.

VERENIGING VOOR NATUUR- EN MILIEU EDUCATIE

IVN HELDEN

Het IVN gebouw. Kloosterstraat 12 te Helden

Route: Bij de rotonde bij hotel Antiek richting Kessel.

Na ong. 200 meter bij de bocht links af, schuin de Kloosterstraat in.

Het tweede gebouw aan de rechter kant is het IVN gebouw.

De ingang bevindt zich aan de rechter zijkant.

Parkeerplaatsen aanwezig.

**Activiteiten
juli-aug-sept 2009**

datum	activiteit
Zo 5 juli	Florawerkgroep Belgenhoek/Kwakvors Vertrek: 9.00 uur tegenover Helenaveenseweg 11 Gras- hoek.
Do 16 juli	Zomeravondwandeling Gids: Wim Maassen Vertrek 19.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Wim Maassen Tel. 077-4661770
Zo 2 aug	Florawerkgroep Kesseleikerbroek Vertrek: 9.00 uur Bovensbos bij ingang camping Bovens- bos
Zo 23 aug	Florawerkgroep De Snep Vertrek: 9.00 uur bij bankje aan de Vredepeelweg
Zo 30 aug	Natuurwandeling in de Maasduinen Gids: Wim Maassen Vertrek 9.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Wim Maassen Tel. 077-4661770
Zo 6 sept	Florawerkgroep Kwistbeekdal Vertrek: 9.00 uur bij ingang tuincentrum aan de Baarlose- weg
Zo 13 sep	Florawerkgroep berm De Horsten Vertrek: 9.00 uur bij schutterrij lokaal Leonardus in Egchel
september	Groene maand activiteit "Natuur en gezondheid"
Zo 4 okt	Paddenstoelenwandeling Gids: Gerard Dings Vertrek 9.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792

VOORWOORD

Beste lezeressen en lezers

In deze Kijk Op weer verslagen van bijeenkomsten die er waren in de voorbije periode. Het zal een goed lezer opvallen in het stukje voor de jeugd dat het Jeugd IVN dringend toe is aan uitbreiding van het groepje leiders en leidsters. Iets mee doen? In deze Kijk Op natuurlijk ook weer een vooruitblik op wat komen gaat. Gelukkig dat deze vooruitblikken in bijna alle gevallen ook uitkomen. Heel anders is het gesteld met de vooruitblikken op het weer. Wat blijft dat moeilijk. Fijn dat er nog verschijnselen zijn die we niet met zekerheid kunnen voorspellen. Een fijne rijke zomer met zeker voldoende regen.

De redactie
Jan van Enckevort

Kijk Op, juli 2009
Jaargang 27, nummer 4

VOOR DE JEUGD

Beste meisjes en jongens

Het is al weer juli. Het jeugd IVN-jaar hebben we afgesloten op 30 juni. Een jaar waarin je heel veel hebt gedaan samen met de gasten en de leiding. Of we volgend schooljaar voor jullie ook weer activiteiten hebben weten we nog niet. Want enkele leiders willen er mee stoppen. Dan moeten er dus nieuwe leiders bij komen. Let in het nieuwe schooljaar maar op of er weer briefjes van het jeugd IVN uitgedeeld worden.

In april hadden we geluk met het weer. Dus naar buiten. Sporen zoeken van planten, dieren en mensen. Soms heel gemakkelijk, soms ook echt even goed kijken en nadenken. Een groepje had 28 sporen geteld. Zelfs de jeukbultjes van de brandnetels stonden er bij. Een leuke leerzame bijeenkomst. In mei hadden we onze dagactiviteit. Jammer dat er maar 7 kinderen tijd hadden om mee te gaan. We vertrokken om 9.00 uur naar Nationaal park de Maasduinen. Onze gids was dhr. Gerard Schonenberg. Hij heeft ons al vertellend en tekenend in het zand kennis laten maken met een klein stukje Maasduinen. Hij vertelde over grote en kleine beestjes. Over hoe die zandduinen ontstaan zijn. Ook werd het hoge graf niet vergeten. We stonden ook even stil bij een oorlogsmonument. Ook daar hoorde een verhaal bij. Na anderhalf uur waren we weer terug bij het bezoekerscentrum. Meneer Gerard werd bedankt. We stapten in en gingen picknicken in Broekhuizen aan de Maas. Een honger dat ook die eenden hadden---- Na onze buikjes gevuld te hebben gingen we naar "De Locht" in Melderslo. Eerst hebben we daar wat rond gekeken. Daarna kwam er een mevrouw die ons heel veel vertelde in het bakhuisje, de kruidentuin en de woning. Er is toch heel veel veranderd in al die jaren. Na de rondleiding mochten we nog even rondkijken of een bloemstukje maken met mensen van "Groei en Bloei". Die hadden de Locht aangekleed met mooie bloemstukken. Trots kwamen we terug naar de auto's met een heel mooi kunstig geschikt stukje. En nu stilzitten in de auto en het werkje mooi rechtop houden. Om goed 15.00 uur waren we terug met z'n allen bij het IVN gebouw. Een geweldige dag. Een dankjewel aan Angelique die alles geregeld had.

Jan van Enckevort

Joehoe automobilisten!!

Ik kom je even vragen om voorzichtig te zijn op de weg

Omdat het de tijd is van de jonge egeltjes

Je gaat mij toch niet doodrijden hé!

Kijk eens hoe schattig ik ben

KINDEREN WERKEN WEDEROM IN HET KWISTBEEKDAL

In navolging op de natuurwerkdagen in februari en november van 2008 heeft de jeugd weer een morgen gewerkt bij de poelen van Staatbosbeheer in het Kwistbeekdal. Ruim 20 jongens en meisjes kwamen opdagen. Onder deskundige leiding van de werkgroep ‘onderhoud natuur’ is er weer een stukje natuur behouden.

Rondom een poel zijn de opstanden verwijderd en is een doorgang gemaakt van de naastgelegen beek naar de poel.

De opstanden zijn verwijderd om meer licht in de poelen te krijgen waardoor er een beter biotoop in het water komt.

De doorgang is gecreëerd enerzijds om van het pad te genieten van de poel en anderzijds om vlinders en libellen te lokken naar het water.

Tijdens de pauze was er tijd voor uitleg waar dit onderhoud goed voor is en werd er een drankje en een versnapering genuttigd. Aan het einde van de

morgen werd de jeugd verrast met een leuke attentie. Gemeente Helden bedankt voor het ter beschikking stellen van materiaal.
Op bijgaande foto de jeugd met begeleiders die deze morgen hard gewerkt hebben aan het voortbestaan van natuur in het Kwistbeekdal.

De eerst volgende werkdag is tijdens de NATIONALE NATUURWERKDAG, op zaterdag 7 november 2009.
Iedereen, jong en oud, is van harte welkom op deze dag.

De onderhoudsgroep van IVN Helden komt elke tweede zaterdag van de maand bij elkaar om te werken in de natuurprojecten van IVN Helden. Heb je ook zin om een keer mee te doen informeer bij onderstaande persoon of kijk op de site www.ivnhelden.nl.

Info: werkgroep onderhoud natuur Henk van Loon tel. 077-3076874
of mail naar henk.vanloon@home.nl

Ons bestuurslid Wim Maassen is per 20 mei 2009 geslaagd voor de cursus Mijweggids. Wim, proficiat met dit succes en dat je met veel plezier vele mensen in de Mijweg mag rondleiden.

Foto: Wim ontvangt diploma in doos.
p.s. let eens op z'n aangepaste outfit!

WATERSPEKTAKEL

Op dinsdag 19 mei werd het IVN Helden door de Gemeente Helden benaderd om een natuurmorgen te verzorgen voor groep 8 van basisschool De Pas. De kinderen uit deze klas, zo'n 30 stuks, ontvingen deze gemeentelijke uitnodiging omdat ze een nieuw gemeentelogo voor de nieuwe fusiegemeente Peel en Maas hadden ontwikkeld.

Wim Maassen, Peter Wijnhoven en Peter Maessen hebben deze morgen voor de kinderen verzorgd.

Met schepnetjes, loeppotjes, vergrootglazen, waterbakjes en nog veel meer trokken de kinderen de weiltes in om hier in de aanwezige beekjes te gaan

scheppen naar waterdiertjes. De al enthousiaste groep werd, ondanks het verkrijgen van natte voeten, steeds enthousiaster. Er werd van alles gevangen, en de onderlinge rivaliteit werd steeds heviger.

Om 12.00 uur kwam Perry van de Gemeente Helden aanzetten met de beloofde picknickspullen. Maar

voordat er kon worden gepicknickt werd er eerst een wedstrijdje bekenspringen georganiseerd.

En ja hoor springen met zoveel kinderen kan niet altijd goed gaan.

Zij het dan ook dat op een gegeven moment 2 kinderen gelijk wilden springen en deze 2 midden boven de beek met elkaar in botsing kwamen, en wat er toen gebeurde laat zich raden.

Met natte voeten, broeken en de laarzen vol met stinkend beekwater trokken ze daarna naar het bankje om daar de picknick te nuttigen.

Om 12.30 uur was de activiteit ten einde en trok men weer richting de meegebrachte fietsen.

Maar voordat de aanwezigen wilden vertrekken moesten enkele kinderen toch nog even een wedstrijdje doen wie het snelst door de Everlose beek

kon rennen, en dit met alle gevolgen van dien....resultaat nog meer stinkende natte kleren en voeten.

Daarna snel naar huis douchen om zo toch om 13.30 uur weer op school te zijn om nog enkele lessen te volgen.

Een prachtige morgen met enorm veel natuurplezier voor alle jeugdigen met hun begeleiding.

Peter Maessen

EVEN TERUGBLIKKEN:

Zondag 24 mei: Wandeling Castenrayse Vennen

s'Morgens om 8 uur bij het IVN gebouw. Druilerige regen daalt neer. Nergens gloort er een opklaring. Ik ben er nog alleen. Even later komt Math. Lemmens. Is that it all, denken we.

We overleggen, wat doen we. Samen zijn we van mening dat IVN activiteiten altijd door gaan. Weer of geen weer, veel of weinig deelnemers. Bovendien moet ik toch naar Maasbree om Peter Wijnhoven, onze gids van vandaag te laten weten of de wandeling wel of niet door gaat. Samen gaan we richting Maasbree om bij het BP tankstation te moeten constateren dat Peter er nog niet is. Nou zijn we van Peter wel wat gewend, praten we zijn afwezigheid goed. Tegen half negen besluiten we hem dan maar uit zijn bed te gaan halen. Voor de zekerheid had ik zijn adres maar meegenomen. Net toen we in de auto wilden stappen komt er in de verte een eenzame fietser aan die doet of hij tijd zat heeft. Het blijkt Peter te zijn. Na hem met een donderspeech verwelkomt te hebben besluiten we richting Castenray te gaan. De regen is intussen opgehouden.

De Castenrayse vennen, of beter gezegd venen is een klein doch schitterend gebied. In vroegere dagen is hier turf gestoken en nu is het een woest, erg nat gebied doorsneden door de Lollebeek. Het gebied onderscheidt zich door kleine vennetjes en drassige, moerasachtige stukken. Het geheel doet een beetje geheimzinnig en soms spannend aan. Het centrale deel is een open weideachtig gebied waar galloway runderen en een paar schotse hooglanders de boel kaal houden. Hier ontwaren we ook een ree dat rustig staat te grazen. In de verte roept een koekoek en boven ons zweeft een buizerd. Een plaatje om volmaakt gelukkig van te worden.

Even verder, als we weer onze weg zoeken over een grillig pad langs weer vennetjes vol uitbundig bloeiende waterviolier. Een later gevolgd door een oever met een rij koningsvarens volop in bloei. Even later is Peter de weg kwijt. We liepen ergens waar Math en Math toch zeker wisten dat ze al geweest waren. Peter meende van niet. Intussen dreigden we ten prooi te vallen aan miljoenen muggen. Want de muggen hadden schijnbaar bloedarmoede en zagen in ons een paar welgevulde bloeddonoren. Met de capuchon op en de handen in de mouwen verborgen overleefden we deze survivaltocht. Samen vonden we de weg uiteindelijk toch terug en moesten we

erkennen dat dit gebied ondanks de muggen zeer de moeite van een wandeling waard is.

Zaterdag 6 juni: Dagwandeling in de Eifel nabij het dorpje Schmidt.

De dagwandeling van dit jaar was wederom een idee van Wim Maassen. Na het nodige zoekwerk op Internet, ontelbare telefoontjes naar het Verkeersambt in Heimbach, viel Deutsches gewazel en ontelbare prints van het uitgebreide wandelnetwerk van deze streek besloten Wim, Huub van Hegelsom en ondergetekende de Schmuuglerweg

te gaan voorlopen.

We zouden vertrekken vanuit het dorpje Schmidt in de Eifel. Bij de koffie in een café in Schmidt kwam Wim er plotseling achter dat ze de wandelschoenen in Helden hadden laten liggen. En niet alleen die van hemzelf maar ook die van Nel, zijn vrouw. De kastelein zag de ontredde en kwam met een paar wandelschoenen op de proppen, precies in Wim zijn maat. Helaas voor Nel had hij geen schoenen voor haar. Dan zal ik je wel dragen, zei Wim, doch dit bleek grootspraak te zijn.

We vonden het eerste aanwijzingsbordje van de Schmuuglerweg en dat was tevens ook het laatste. We moeten route nr. 13 volgen volgens Wim en dat hebben we toen ook gedaan. Na ongeveer 6 km lopen begonnen we te twijfelen. Lopen we eigenlijk wel de smokkelaarsroute, vroeg Huub zich af. Na de kaart nogmaals goed bestudeerd te hebben moesten we helaas constateren dat we een totaal andere route aan het belopen waren. Overigens ook wel een aardige route maar eenmaal weer terug in Schmidt hadden we alle vier het gevoel van; Aardige route, maar ...veel van hetzelfde. Thuis aangekomen besloten we nog eens terug te gaan en dan wel de juiste route voor te lopen. Dit hebben we veertien dagen later gedaan en over deze route waren we allebei heel enthousiast.

De route is een oud smokkelaarspad dat vroeger diende als smokkelweg om koffie van België naar Duitsland te smokkelen. Dit was zo'n lucratieve

bezigheid dat later de Pastoor van Schmidt een deel van de winsten opeiste om er zijn kerk van te bouwen. De kerk heet sindsdien ook de Sankt Mocca.

foto en collage: J. Joosten

Via Aken, Roetten reden we richting Düren om in Vossenack via een schitterende afdaling in het dal van de Kall te komen. Via een smal zijweggetje, waar de bus soms maar net doorkon, bereikten we de Messtrenger Muhle. Ons vertrekpunt van vandaag. De kastelein van deze molen uit 1662 had speciaal voor ons een uur eerder opengemaakt. Tijdens de hele wandeling stond het riviertje de Kall of een van de zijstroompjes centraal. Het eerste deel van de wandeling voerde ons langzaam omhoog. Onderweg hielden we bijna altijd zicht op een kabbelende beek of konden we genieten van prachtige doorkijkjes en vergezichten. We passeerden nog een forse rotsformatie en later een z.g. Bleihütte van enkele honderden jaar oud. Op het hoogste punt van onze tocht hielden we onze eerste stop. Nadat iedereen zijn broodjes genuttigd had begon het echter te regenen, niet hard maar toch.

Bèr Aerts gaf aan liever een kortere route naar de molen te willen. Wim had hier al aan gedacht en ik kon Bèr een kortere alternatieve route aanbieden. Samen met zijn vrouw en nog een vriendin moesten zij de eerste weg Links nemen om op de kortere route te komen.

Wij vervolgden onze route en kwamen via een zeer steile afdaling uiteindelijk weer in het dal van de Kall terecht. Een meer dan schitterend gedeelte van de route, ondanks de regen. Tijdens het voorlopen was het prachtig weer en toen we in dit dal kwamen dachten we dat we in het aartsparadijs terecht kwamen. Nu regende het intussen wat harder en ging de charme van dit gebied helaas wel wat verloren. Bij het oversteken van de Kall konden we gebruik maken van een bruggetje maar ja hoor. Sinds Jos van Hal in het kerkbestuur in Panningen zit dacht Riekie, zijn vrouw, dat ze in navolging van Christus ook over water kon lopen en ging dwars door de Kall. Schijnbaar is Riekie een zondig mens want ze ging tot aan haar knieën door het water. Ondanks dat het een schitterend dal was waar we doorheen liepen verloren we door de aanhoudende regen toch wel het oog voor deze schoonheid. Tegen vieren bereikten we weer de Messtrenger Muhle en ging een warme kop soep of koffie er wel in.

Tijdens de laatste kilometers begon ik me toch wel wat zorgen te maken of Bèr met zijn gezellen de weg terug ook gevonden hadden. Gelukkig zaten zij al op ons te wachten al was hun verhaal wel verbazingwekkend. Ze hadden na de lunchpauze niet de eerste weg links genomen maar naar rechts gegaan. Hierdoor kwamen zij uiteindelijk in Schmidt uit. Toen zij hier na-vraag deden bleek dat ze totaal verkeerd zaten. Ze werden weer op het goede spoor gezet maar hadden hierdoor nog een hele tocht voor de boeg. Even

later hoorden zij een auto toeteren en wat bleek. Het was de aardige mevrouw die hun in Schmidt op het goede spoor gezet had. Ze vertelde dat het veel te ver lopen was en vroeg hen in de auto te stappen. Zij zou hun wel brengen. Vervolgens bracht ze hun tot ongeveer 500 meter voor de molen waarna Bèr en de zijnen het laatste stuk van de wandeling op hun gemak konden afmaken,

Kortom, ondanks de regen toch weer een zeer geslaagde dagwandeling. Iedereen was dik tevreden en velen hebben me na afloop de routebeschrijving gevraagd om de route bij beter weer nogmaals te lopen.

Namens de 47 deelnemers onze hartelijke dank aan Wim Maassen, de geestelijke vader van deze route. Wim, die overigens tot zijn grote spijt niet mee kon gaan deze dag omdat zijn vrouw in het ziekenhuis lag had me echter goed geïnstrueerd en voorzien van de nodige kaarten hebben we de route perfect kunnen lopen. Wim dank je wel.

Math. Ghielen

Deze rups vorig jaar augustus in jampotje gedaan met wat eten erbij
en in april van dit jaar kwam daar deze vlinder uit.

Een prachtige Koninginnepage.

We hebben het raam open gezet en hij is weggevlogen.

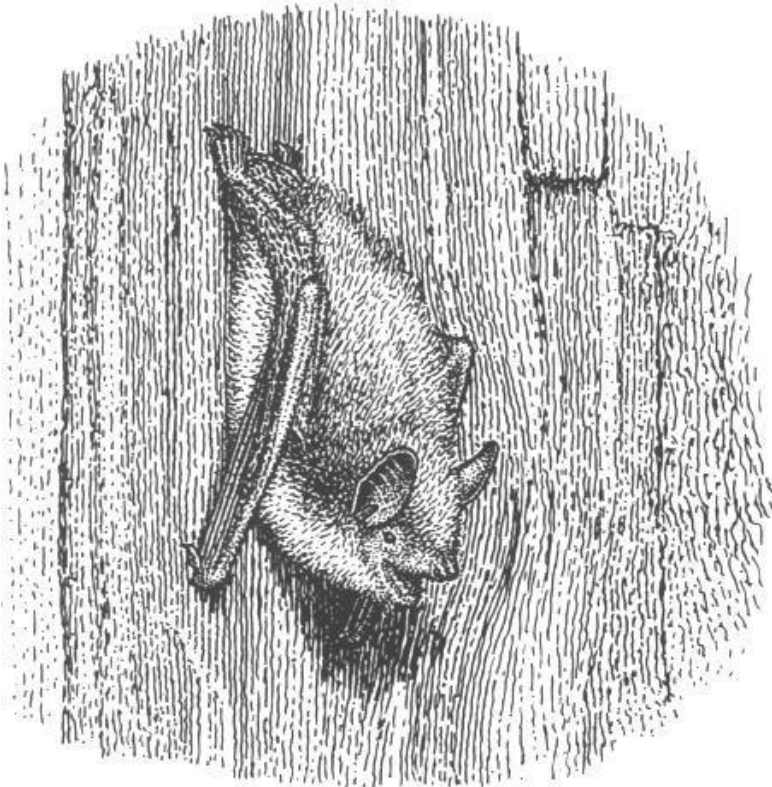

VLEERMUIS ALS HUISDIER

Soms wordt je onverwacht met een natuurverschijnsel geconfronteerd dat allerlei vragen oproept. Ik had dat toen ik, op een warme menacht, werd wakker gemaakt door een rondvliegende vleermuis. Kennelijk was deze door het openstaande raam naar binnen gevlogen.

Ik heb mijn verhaal op het forum van Vroege Vogels gezet.

Omdat ik vind dat er in een van de antwoorden nogal wat informatie staat, plaats ik hieronder mijn vragen met dat antwoord.

Watervleermuis

Vragen

Doordat ik enkele dagen een vleermuis in huis had en het maar niet wilde lukken om deze voorzichtig naar buiten te lokken, ben ik mij een aantal dingen gaan afvragen over het gedrag van dit diertje.

Voor zover ik weet kunnen vleermuizen niet zien. Als het licht aangaat gaat hij zitten, als het licht uitgaat gaat hij weer vliegen. Hoe neemt de vleermuis licht waar?

Elke keer als ik een beweging maakte, maakte de vleermuis een duikvlucht richting mij. Steeds boog hij af voordat ik geraakt werd. Een keer landde hij op mijn schouder. Hoe komt het dat een dier met zo'n nauwkeurige sonar niet het verschil kan waarnemen tussen een insect en een groot object als een mens?

Waarom vloog de vleermuis niet naar buiten terwijl ik continu de deuren en ramen had opengezet?

Overdag hing de vleermuis in de gordijnen. Op welke manier kun je hem zonder te beschadigen vangen en naar buiten zetten? Ik was te bang voor beschadiging en dat hij buiten gevaar zou lopen.

Ik heb erg genoten van het diertje. Uiteindelijk had ik door dat ik hem kon lokken door over mijn kleren te wrijven. Zo heb ik hem naar buiten kunnen lokken. Jammer dat ik geen fototoestel bij de hand had. Ik had hem in alle standen kunnen fotograferen.

Antwoorden

Oei, dat zijn een heleboel vragen in één keer!

Ik zal een poging wagen:

1. Dat vleermuizen blind zijn is een fabeltje. Vleermuizen kunnen zien en hoe goed ze kunnen zien verschilt per soort. De vliegende honden in Afrika, Azië en Australië kunnen zelfs heel goed zien (en ruiken) en gebruiken geen echolocatie. Onze vleermuizen oriënteren zich wel met behulp van echolocatie, maar kunnen toch zien, sommige zelfs zo goed dat ze er in bepaalde omstandigheden op kunnen oriënteren. Hoe zit dat? Onze ogen (mensen) zijn gericht op overdag zien en kleur en detail zien is voor ons erg belangrijk. Wij hebben daarom kegeltjes (zien kleur en detail) en staafjes (zien licht en donker) in onze ogen. Vleermuizen zijn alleen in de schemering en nacht actief en voor hun is zien waar licht en donker is heel erg belangrijk. Hun ogen zijn gericht op in de schemering actief zijn en wanneer het schemerig / donker is zien vleermuizen het best. Daarnaast kunnen ze ook een beetje kleur zien, vooral ultraviolet licht (en kleuren die

daar vlakbij liggen). Zo weten ze wanneer de schemering is want bij zon opkomst en ondergang is de hoeveelheid

UV-licht het hoogst. In die omstandigheden (schemer/donker) kunnen vleermuizen wel een beetje zien en grote objecten en contouren zien maar dat zicht is onvoldoende om op kleine (en bewegende!) insecten te jagen, en daarvoor gebruiken ze hun echolocatie die ontzettend nauwkeurig en gevoelig en ook in het pikdonker functioneel is. Fel licht (zoals een lamp) heeft bij een vleermuis het effect dat hij op dat moment én verblind wordt en als het ware bijziend wordt. Een vleermuis heeft dan nog zijn echolocatie om zich op te oriënteren, maar veel vleermuizen reageren duidelijk verstoord op licht en gaan snel ergens hangen of vliegen weg. Natuurlijk zijn ze in de natuur bij licht ook makkelijker te

vangen door een uil of een kat en mijden ze ook daarom lichtbronnen. Het is een redelijk bekend fenomeen dat vleermuizen die in een ruimte (kamer) rond vliegen ophouden met vliegen en willen wegkruipen als je het licht aandoet. Dus vleermuizen kunnen met hun ogen zien, maar vooral goed in de schemering. In het licht en pikdonker hebben ze weinig aan hun ogen.

2. Hoe komt het dat een dier met zo'n nauwkeurige sonar niet het verschil kan waarnemen tussen een insect en een groot object als een mens? Normaal kunnen ze dat prima waarnemen, dus waarom deze vleermuis dit gedrag vertoonde weet ik niet. Misschien dat hij al in de gaten had dat er geen uitweg was uit de kamer (en vleermuizen kunnen heel goed openingen en kieren zoeken) en dat hij het enige wat bewoog en geluid maakte associeerde met een mogelijke uitweg?

Maar nu zit ik echt te gissen... Ik laat revaliderende vleermuizen wel eens in mijn huiskamer rondvliegen en die weten mij heel goed te ontwijken. Ik heb ook wel eens gehad dat zo'n vleermuis op mij landde maar toen was ik het enige object waar hij überhaupt aan kon gaan hangen.

3. Waarom vloog de vleermuis niet naar buiten terwijl ik continu de deuren en ramen had opengezet?

Dat is heel bekend gedrag. Ik heb het zelf ook vaak gezien. Met hun echolocatie kunnen vleermuizen heel goed "zien" maar omdat hun geluid niet zo ver reikt is dat "zicht" in afstand beperkt. Ze krijgen alleen goed hoorbare echo's terug van objecten binnen een bepaalde afstand dus ze kunnen als het ware maar een paar meter vooruit zien. Sommige soorten verder dan andere. Een open raam in een kamer kan daardoor voor een vleermuis erg eng zijn. Van de muren eromheen krijgt hij duidelijk harde echo's maar als er achter dat open raam geen bomen of struiken vlakbij staan dan is dat open raam een soort zwart gat waar geen echo's van terug komen, of alleen zo'n zachte echo's dat die door de echo's van de muur overstemd worden. Ik kan me voorstellen dat een vleermuis zo'n "zwart gat" niet in durft te vliegen. Maar als je zelf bij dat raam gaat staan durft een vleermuis vaak wel wat dichterbij te komen. Bij een openstaande deur of raam op de begane grond kan het helpen om naar buiten te lopen en daar te gaan staan en zachte ritselende geluidjes te maken, zoals over je kleren wrijven.

4. Tenslotte over hoe je een in huis rondvliegende vleermuis veilig kunt vangen om buiten te zetten? Ten eerste moet je wachten tot hij ergens gaat zitten of hangen. Wacht dan even tot het dier tot rust komt. Benader het dan voorzichtig (rustig) en zet er een grote bloempot of doosje overheen. Dan schuif je er een stukje karton achter en je hebt de vleermuis te pakken. In de meeste gevallen is het dan verstandig om even op www.vleermuis.net te kijken bij "Vleermuizen gevonden" of "vleermuizen in huis" en contact op te nemen met een deskundige. Die kan u vertellen wat u dan verder moet doen en eventuele vragen beantwoorden. Probeer in elk geval nooit een vleermuis met blote handen of handdoek of handschoenen te vangen. Een vleermuis zal zich verdedigen en kan dan bijten. Bovendien zijn vleermuizen ook erg teer en met een verkeerde handeling kun je een vleermuis extra beschadigen.

Zo, dat is een heel lang antwoord, maar het ware dan ook veel vragen waarover veel te vertellen is.

Af en toe lees je nu in de media dat een nieuwe weg met vogel- en vleermuisvriendelijk groen licht verlicht gaat worden. Dat is inderdaad vriende-

lijk voor vogels (is onderzoek naar gedaan) maar dat groen licht vleermuisvriendelijk is, is nog helemaal niet zeker. Uit recent onderzoek blijkt zelfs dat vleermuizen voor ultraviolet en mogelijk ook groen licht erg gevoelig zijn. Blijkbaar zijn er bedrijven die een diervriendelijke oplossing voor vogels maar gelijk over alle soorten willen uitsmeren.

Thijs Maassen

Verslag IVN ledenvergadering 16 april 2009

Afgemeld: Riet v d Heuvel, Harrie Senden, Ber Aerts, Wim Maassen, Jos van Hal, A. Verlinden, Ger Derks en W. Janssen

Aanwezig: 21 leden

Welkomstwoord door de Voorzitter:

De Voorzitter heet de aanwezigen van harte welkom. Een speciaal woord van welkom aan de 3 jubilarissen die 25 jaar lid van onze vereniging zijn.

Huldiging van de 3 zilveren jubilarissen:

Riet Timmers-Sterk:

Riet is vooral sympathisant van onze vereniging. Af en toe bezoekt ze vooral onze binnenactiviteiten, doch via de Kijk Op volgt ze alle activiteiten van onze vereniging.

Frits Engels:

Frits is binnen het IVN in veel gevallen aanwezig bij de diverse activiteiten van het IVN. Geen opvallende persoon maar wel stiekem genietend van de schoonheden die de natuur ons allen te bieden heeft. Ook tijdens het wandelen altijd in voor een praatje.

Peter Wijnhoven:

Over Peter valt wel een boek te schrijven, doch vanavond zullen we enkele citaten hieruit aanhalen. Peter is een echte natuurliefhebber die op alle fronten thuis is. Hij zelf kan genieten van alle waarneembare schoonheden der natuur, maar weet deze ook over te brengen op anderen. Peter heeft als natuurgids al vele wandelingen geleid, en is altijd bereid hulp te verlenen bij IVN activiteiten. De voorzitter dankt hen alle drie voor hun warme belangstelling en actieve inzet voor onze vereniging. Onder applaus kregen ze de zilveren jubileumspeld uitgereikt en werd hen een bloemetje aangeboden

Opening algemene ledenvergadering:

Zoals ook in het voorgaande jaren geeft onze voorzitter een samenvatting van de vele activiteiten die onze IVN afdeling het afgelopen jaar heeft uitgevoerd.

Ook geeft Math een overzicht van de vele samenwerkingen met overige instanties zoals b.v. Gemeente, Groenplatform, Milieucoöperatie, IKLenz.

Het IVN is ondanks zijn 31 jarig bestaan nog altijd springlevend, al is het wel eens moeilijk voldoende mensen te mobiliseren om iets uitgevoerd te krijgen.

Ook een woord van dank aan de leden van de diverse werkgroepen die ons IVN kent.

Vaststellen notulen jaarvergadering d.d. 17-04-08:

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de notulen zoals deze zijn geplaatst in de afgelopen Kijk Op. De vergadering keurt de notulen hierbij goed.

Vaststellen jaarverslag 2008:

Ook op het jaarverslag zoals vermeld in de laatste Kijk Op zijn geen opmerkingen zodat ook dit verslag kan worden goedgekeurd.

Vaststellen verslag Commissie van onderzoek:

Mart Christiaens en Peter Wijnhoven hebben een verslag van hun constatering bij het inzien van de financiële stukken samengesteld. Mart en Peter geven in dit verslag aan dat men geen oneffenheden heeft kunnen constateren. De boekhouding zat overzichtelijk en duidelijk in elkaar en er waren geen niet verklaarbare boekingen te vinden. De voorzitter bedankt Sytske voor het duidelijke en correcte financiële overzicht.

Verkiezing en benoeming Commissie van Onderzoek:

Mart Christiaens is aftredend.

Math Lemmens stelt zich kandidaat en wordt door de vergadering benoemd. Mart bedankt en Math veel succes.

Vaststellen begroting 2009:

Sytske geeft een korte toelichting op dit verslag. Zoals te zien is er een duidelijke afwijking in de post huisvestingskosten. Reden hiervan is een door de Gemeente Helden te laat ingediende rekening huisvestingskosten over het laatste kwartaal. Ook het tijdelijk onderverhuren van het grote lokaal aan de kinderopvang heeft een positief effect op deze begroting. Het verslag wordt door de vergadering goedgekeurd.

Verkiezing en benoeming Bestuursleden:

Math is aftredend en stel zich herkiesbaar. Nelis heeft vanwege privé aangelegenheden als Bestuurslid op moeten zeggen. Na het plaatsnemen van een oproep in de Kijk Op heeft Jan Stevens aangegeven tot het Bestuur toe te willen treden. Jan heeft reeds enkele vergaderingen meegedraaid en te kennen gegeven hiermee door te willen gaan. De vergadering stemt hier mee in. Jan veel succes.

Verkiezing Voorzitter:

Math stelt zich herkiesbaar en wordt door de vergadering wederom benoemd. Math succes

Plannen 2009/2010:

In elk geval willen we doorgaan waar we mee bezig zijn. Ook wil het Bestuur meer contact en samenwerking met het district en regiobestuur. Een eerste vergadering over het reilen en zeilen van de diverse afdelingen heeft er onlangs plaatsgevonden. Deze bijeenkomst werd door de aanwezige afdelingen als zeer positief ervaren. Besloten wordt 2 x per jaar bij elkaar te komen. Er heeft een wijziging plaatsgevonden wat betreft de samenwerking met de Gemeente m.b.t. advies en inventarisatie flora en fauna t.b.v. infrastructurale werken, bouwaanvragen en bestemmingsplanwijzigingen. In het kort komt het er op neer dat de Gemeente het IVN rechtstreeks zal gaan benaderen en om advies gaat vragen bij komende projecten binnen onze Gemeente. Voorheen gebeurde dit via een tussenpersoon, die het IVN hierbij inschakelde. Doel van deze wijzigingen is sneller op de hoogte te zijn van uit te voeren projecten, zodat er sneller gereageerd en samengewerkt kan worden. Een voorbeeld waar het anders had gemoeten is het al grotendeels uitgevoerde project Ringovenpark. Vraag Martin: Hoe gaat dit bij andere gemeentes? Math geeft aan dat we hier niet echt van op de hoogte zijn en geeft nu al aan dat straks als de fusie van de Gemeente Peel en Maas is uitgevoerd er toch het een en ander zal gaan wijzigen. Hoe dit verder zal gaan is nog niet bekend.

Vraag Toos: Is het mogelijk het Groenplatform hierbij in te schakelen?

Math: er wordt al intensief samengewerkt met het Groenplatform. Het IVN is hier al meerdere jaren in vertegenwoordigd. Hoe deze samenwerking geïntensiveerd kan gaan worden zal t.z.t. bekeken moeten worden. *Hoe straks om te gaan met de 3 IVN afdelingen in de nieuwe Gemeente? In principe blijven de drie IVN afdelingen gewoon zelfstandig. Betreffende advisering en controle op gemeentebestuur en uitvoering zullen we nog afspraken moeten maken.

*Kan het IVN meer adviserend gaan werken i.p.v. uitvoerend zodat de druk op de leden niet te groot gaat worden. Duurzaamheid van projecten is belangrijk.

Math: Het IVN is al vaak adviserend en educatief bezig, doch een aantal uit te voeren projecten worden gesubsidieerd en zorgen voor een positieve bijdrage aan de financiën van het IVN. Deze subsidies kunnen en willen we

niet missen. Tevens zijn het projecten die de doelstelling van het IVN bekend maken binnen de regio. Educatie is en blijft een belangrijk item.

Rondvraag:

Mart Christiaens:

*Mart deelt mede hoe scholen momenteel omgaan met natuurbeleving en wat hun verdere plannen zijn. Ook Staatsbosbeheer probeert steeds meer scholen bij activiteiten te betrekken. Mart wordt gevraagd een goede omschrijving van de aanvraag op te stellen waarna het IVN zal gaan bekijken wat de mogelijkheden zijn. (fototochten ontwikkelen, knopenroute) De florawerkgroep heeft hulp nodig bij het opstellen van verslagen, wie kan hierbij helpen.

*Maasbree heeft een adoptieproject voor kinderen uitgewerkt; met belgerinkel naar de winkel. Mart legt verder uit hoe dit werkt.

Jo Lormans: Durft het Bestuur het aan een groencursus te organiseren?

Math: Voorlopig niet. Doch er is bij de onlangs georganiseerde regiobijeenkomst gesproken over samenwerking bij het organiseren van cursussen. Waarom zou elke individuele afdeling zelf het wiel proberen uit te vinden als er andere afdelingen zijn die dit al eerder hebben gedaan. Samenwerking kan er toe gaan leiden dat er in de toekomst eventueel samen een groencursus zal worden gegeven.

Math Lemmens:

Is de pagina in de Kijk Op betreffende de informatie Zandberghoeve algemeen of is dit als advertentie bedoeld?

Math: Dit is inderdaad een reclameadvertentie voor de Zandberghoeve.

Frits Engels:

Waarom staan de activiteiten van het IVN Helden niet in de Natuurgids?

Peter: Het is in de afgelopen jaren moeilijk gebleken de activiteiten van het IVN Helden tijdig bekend te maken bij de redactie zodat deze geplaatst konden worden. De betreffende redactie accepteert geen totaal programma-overzichten. Per bericht zal er dus met de verschijningsdatum van de natuurgids rekening gehouden moeten worden. We zullen als Bestuur kijken hoe we dit kunnen aanpakken.

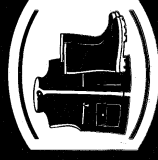
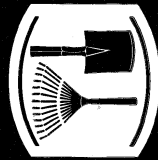
Sluiting:

Om 21.50 uur sluit de Voorzitter de vergadering en dankt de aanwezigen voor hun aanwezigheid. Een hapje en drankje staat klaar

Notulist Peter Maessen

BoerenBond

*Beleef het buitenleven
nu!*

WWW.BOERENBOND.NL

Advertentie

Vanaf januari 2008 is er binnen De Zandberghoeve in Koningslust een nieuwe therapie toegevoegd aan het aanbod. Deze therapie richt zich op pijnbestrijding door gebruik te maken van een muziekwaterbed. Het is een waterbed waarin boxen aangebracht zijn die de trillingen van de muziek via het water naar de mens sturen die op het bed ligt. De combinatie van helende en genezende werking van muziek met de zuiverende en dragende kracht van water. De werking van muziek wordt geïntensiveerd door niet alleen naar muziek te luisteren, maar door muziek te voelen. Muziek bestaat uit trillingen. Mensen zijn gevoelig voor trillingen. Het menselijk lichaam bestaat voor een groot gedeelte uit water en is een uitermate geschikt

opvangstation en geleidingsmedium voor trillingen. Water en muziek: wat hebben ze met elkaar gemeen? Zo op het eerste gezicht heel weinig, maar toch vormen ze in een speciale samenstelling gezamenlijk een front tegen ziekten, verlichten ze pijn en maken ze in veel gevallen voor mensen het leven weer draaglijker. Ook onderzoek toont aan dat mensen baat hebben bij het ragfijne maar intensieve samenspel tussen water en muziek.

Behandeling op het muziek therapiewaterbed vergt echter een professionele benadering, omdat elke cliënt een aparte aanpak verdient. Ook de muziekkeuze is medebepalend voor het genezingsproces, omdat de juiste trillingsfrequentie van de geluidsgolven moet worden gekozen. De resultaten zijn over het algemeen verbluffend: Onrust en angsten bij dementerenden verminderen en hiervoor in de plaats komen rust en geborgenheid terug. Spasmen en krampen worden opgeheven. Mensen met lage rugpijn herstellen doorgaans snel, vaak zonder medicatie! Mensen met reumatische pijnklachten en mensen met de ziekte van Bechterew hebben aanmerkelijk minder pijn. Mensen met angsten, depressies, burn-out klachten, stress klachten, psychosomatische symptomen, onrust en impulsief gedrag komen tot rust. Ze kunnen 'negatieve' gevoelens zoals verdriet, boosheid en psychische pijn toelaten en deze vervolgens loslaten. Muziektherapie waterbed kan een integraal onderdeel van pijnbestrijding zijn. De werking van het muziek/tril waterbed alleen is niet voldoende. Een deskundige begeleiding is een absolute voorwaarde. Van groot belang is ook de juiste muziekkeuze en de juiste trillingsfrequentie van de geluidsgolven. Is hieraan voldaan, dan blijkt deze behandeling een vooruitstrevende, vernieuwende en hoopgevende behandeling voor mensen met ernstige lichamelijke en psychische klachten. Meer informatie: Secretariaat De Zandberghoeve, ma-do 09.00 – 12.00 uur Tel. 077 467 86 17

ADRESSEN BESTUUR EN WERKGROEPEN

Voorzitter:

Math Ghielen, Schoutenring 14, 5981 DS Panningen
Tel: 077-307 49 39

Secretaris, Vogelwerkgroep en PR:

Peter Maessen, Dorpstraat 89, 5993 AM Maasbree
Tel: 077-465 37 61   p.maessen@ivnhelden.nl

Penningmeester, Redactie Kijk Op en Ledenadministratie:

Sytske Venstra, Hoekerstraat 9 B, 5987 AN Egchel
Tel: 077-306 07 91

Bestuurslid:

Wim Maassen, Koetsiersweg 8, 5988 CN Helden
Tel. 077-466 17 70

Bestuurslid:

Jan Stevens, St. Lambertusstraat 17, 5988 EE Helden
Tel. 077-3076232

Jeugdwerkgroep:

Jan van Enckevort, Kievit 15, 5986 NG Beringe
Tel: 077-307 33 42

Groene Winkel:

Jo Lormans, Markt 109, 5981 AP Panningen
Tel: 077-307 22 85

Activiteitenwerkgroep:

Jan Jacobs. W. Crijnsstraat 7. 5988 KL Helden
Tel: 077-307 77 92

Landschapsonderhoud werkgroep:

Henk van Loon. Past.Knippenbergstraat 14, 5988 CV Helden.
Tel: 077-3076874

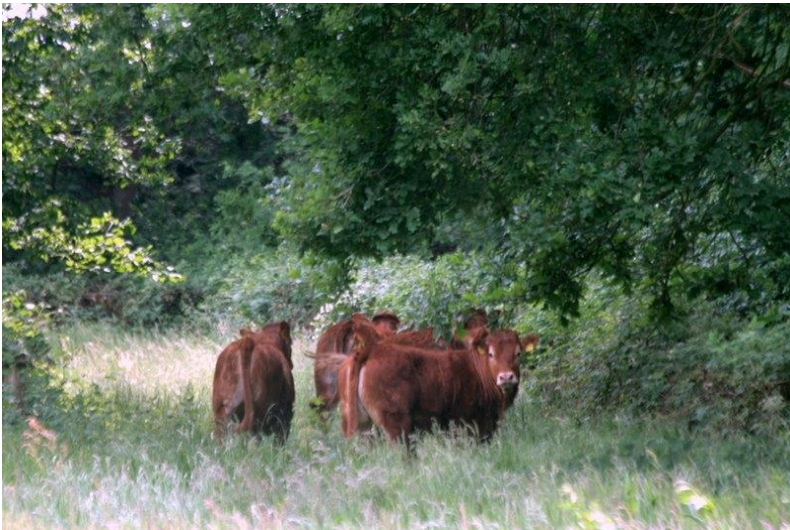
Florawerkgroep:

Toos Wilms. Zeelen 38, 5981 PN Panningen.
Tel: 077-3075111

Groene kikker in Dubbroek

foto: Sjaak Selen

Runderen bij Dubbroek

foto: Sjaak Selen

Kijk Op

1978

IVN Helden

hamster

Jaargang 28 nummer 1 oktober 2009

Het IVN (vereniging voor natuur- en milieueducatie) is een landelijke vereniging die in 1960 is opgericht, met als doel het bevorderen van het natuur- en milieubesef, door middel van lezingen, excursies, wandelingen en natuuronderhoud.

Het IVN bestaat uit een aantal plaatselijke afdelingen, die op hun eigen manier deze doelstelling nastreven. IVN Helden is in 1978 opgericht.

Wilt u graag **lid worden** van het IVN Helden dan kunt u zich voor meer informatie en aanmelding wenden tot de ledenadministratie:

Sytske Venstra. Hoekerstraat 9B, 5987 AN Egchel. Tel.077-3060791.

Of via een van de andere bestuursleden.

Abonnementen kunnen elk moment ingaan en worden automatisch verlengd. Bij aanmeldingen na 1 september van het lopende jaar worden de contributie en het abonnementsgeld gehalveerd.

Opzegging schriftelijk, tenminste twee maanden voor het einde van het jaar bij de ledenadministratie.

Het lidmaatschap IVN lid:	€ 22,50 per jaar.
Huisgenoot lid:	€ 14,00 per jaar
Een abonnement op de Natuurgids	€ 13,50 per jaar.

Het mee doen aan onze wandelingen, excursies, dia- of thema avonden is voor iedereen gratis. Wilt u toch iets geven dan kan dat op

Banknummer: 14.19.26.961 van IVN Helden. O.v.v. gift.

“**Kijk Op**” is een uitgave van het IVN Helden. Dit blad verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 175 exemplaren. Kopij kunt u inleveren op diskette/E-mail of op papier bij de redactie van de Kijk Op. Svenstra@hetnet.nl

Data “Kijk Op”

Aanleveren kopij:	Verschijningsdata:
Voor 7 december	begin januari
Voor 7 maart	begin april
Voor 7 juni	begin juli
Voor 7 september	begin oktober

Website IVN Helden: <http://www.ivnhelden.nl>

Leden kunnen een account aanvragen voor het besloten gedeelte.

VERENIGING VOOR NATUUR- EN MILIEU EDUCATIE

IVN HELDEN

Het IVN gebouw. Kloosterstraat 12 te Helden
Route: Bij de rotonde bij hotel Antiek richting Kessel.
Na ong. 200 meter bij de bocht links af, schuin de Kloosterstraat in.
Het tweede gebouw aan de rechter kant is het IVN gebouw.
De ingang bevindt zich aan de rechter zijkant.
Parkeerplaatsen aanwezig.

Activiteiten okt-nov-dec 2009

Datum	Activiteit	Blz.
Zo 4 okt	Paddenstoelenwandeling Gids: Gerard Dings Vertrek 9.00 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792	4
Za 24 okt	Nacht van de nacht Gids: Peter Maessen Vertrek 21.45 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	
Za 7 nov	Natuurwerkdag Begeleiders: Natuurwerkgroep Vertrek 8.45 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Jan Jacobs Tel. 077-3077792	6-7
Do 26 nov	Lezing/presentatie Imkerij Aanvang 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	
Do 10 dec	Natuurfilm Montage Jan Bruinen uit Venlo Aanvang 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Peter Maessen Tel. 077-4653761	5
Zo 27 dec	Winterwandeling Organisatie: IVN Helden Vertrek 13.30 uur vanaf het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939	
Do 7 jan 2010	Nieuwjaarstreffen Aanvang 20.00 uur in het IVN gebouw Coördinator: Math Ghielen Tel. 077-3074939	

Het IVN gebouw kunt u vinden aan de Kloosterstraat 12 te Helden
Route: Bij de rotonde bij hotel Antiek richting Kessel.
Na ongeveer 200 meter bij de bocht links af, schuin de Kloosterstraat in.
Het tweede gebouw aan de rechter kant is het IVN gebouw.
Parkeerplaatsen ruim aanwezig.

VOORWOORD

Beste lezeressen en lezers

Wat een mooie zomer ligt er achter ons. Een vriendelijk zonnetje heeft ons vele dagen begeleid. Veel mensen trokken er dan ook op uit. De een wat verder van huis de ander wat dichterbij. Groepen fietsers die door het gewaardeerde landschap trekken om te genieten van het voorbij glijdende moois.

De een in stilte genietend, de ander druk pratend en gebarend.

Mooi toch!

Ook mooi en lezenswaardig deze Kijk Op vol wetenswaardigheden van en voor leden.

De redactie
Jan van Enckevort

Kijk Op, oktober 2009
Jaargang 28, nummer 1

PADDENSTOELENWANDELING

Op Zondag 4 Oktober is alweer onze jaarlijkse paddestoelenwandeling. Wat vliegt de tijd toch snel voorbij.

We vertrekken vanaf het IVN gebouw om 9 uur en onze gids zal wederom Gerard Dings zijn.

Waar we heen gaan is nog even geheim, maar het zal vast weer een boeiende excursie worden. Natuurlijk hopen we op goed weer en veel soorten maar daar kunnen we zelf niet veel aan doen. Dus afwachten maar.

En natuurlijk verwacht het bestuur weer veel enthousiaste deelnemers.

Dus graag tot Zondag 4 Oktober om klokslag 9 uur vanaf het IVN gebouw.

Het bestuur
Wim Maassen

Deze foto heb ik gemaakt in Helden-Dorp achter het golfterrein.
Volgens deskundigen is het de Harslakzwam.

NATUURFOTOAVOND “Als je leeft moet je leven”

Op donderdag 10 december zal Dhr. Jan Bruynen uit Sevenum ons enkele prachtige zelfgemaakte natuurfoto's uit onze eigen regio laten zien.

Jan (42) is door zijn handicap gekluisterd aan de rolstoel, maar door speciaal op zijn rolstoel geplaatste geprepareerde camera's, die op diverse manieren door hem kunnen worden bediend, is het hem in de loop der jaren toch gelukt vele mooie kiekjes in de natuur vast te leggen.

Dagelijks legt Jan in zijn rolstoel zo'n 40 kilometer af in de omgeving van Grubbenvorst. Weer of geen weer.

Zelf zegt hij ik wil zoveel mogelijk mooie herinneringen vastleggen voor mezelf maar ook voor anderen. Zijn levensmotto: als je dood bent mag je rusten, als je leeft moet je leven, geeft aan hoe fanatiek hij is.

Met veel plezier toont hij zijn digitale foto's en laat hij u mee genieten van die dingen die moeder natuur ons te bieden heeft.

Ook zal hij uw kennis van uw omgeving testen, door zelf geen commentaar te geven maar u te laten vertellen waar de foto's zijn genomen.

Alom een avond die u niet mag missen.

Start van deze avond is 20.00 uur

Locatie IVN gebouw Kloosterstraat 12 te Helden-dorp.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Peter Maessen

Tel. 077-4653761

Weer opnieuw lid:

Marjo en Frans Jacobs uit Kessel zijn vroeger jaren lid geweest. Nu hebben ze de kinderen zo groot dat ze weer tijd hebben voor hun oude hobby “het IVN”

We wensen ze van harte welkom

WIE HELPT MEE DE WEIDEN EN DE POELEN IN HET KWISTBEEKDAL TE ONDERHOUDEN ?

Het natuurgebied Kwistbeekdal is op zaterdag 7 november één van de ruim 300 plekken waar gewerkt gaat worden op de Landelijke Natuurwerkdag.

Meer dan tien duizend deelnemers gaan op deze dag in heel Nederland actief aan de slag in bos, heide, vennen, trilveen of duingebied. Samen wordt er gewerkt aan onderhoud van natuur en landschap. In korte tijd krijg je als vrijwilliger een goed beeld van de gevarieerde werkzaamheden die natuur- en landschaporganisaties verrichten.

De organisatoren, **IVN Helden**, doet een oproep aan iedereen die op zaterdag 7 november mee wil werken aan het beheer van dit bijzondere wei- en bosgebied. Zij verzekeren de deelnemers een nuttige en aangename morgen.

Op deze locatie bij de poelen zijn ouders met kinderen (of) jongeren welkom. De IVN jeugd is hier al aanwezig. Kinderen kunnen meehelpen kleine opstal te snoeien en takken op te ruimen.

De werkdag begint om 9.00 uur en eindigt om 12.00 uur.

We willen van deze dag een leuke werkdag maken, plezier in de natuur en leerzaam bezig zijn.

In de pauzes wordt voor koffie, thee en chocomel met iets lekkers gezorgd.

Foto: onderhoud poelen in Kwistbeekdal door jeugdleden IVN Natuurwerkdag 2008

Bereikbaarheid:

We verzamelen om 8:45 bij het IVN gebouw aan de Kloosterstraat te Hel-den. Vandaar uit wordt er gezamenlijk naar de twee locaties gereden. Deelnemers worden aangeraden laarzen en werkkleding mee te nemen.

Aanmelden:

Meer informatie en aanmelden via internet: www.natuurwerkdag.nl of bij de locatieleider Henk van Loon tel 077-3076874 (na 18:00 uur) of e-mail henk.vanloon@home.nl

Wees er snel bij, want er kunnen maximaal op iedere locatie plm. 20 personen deelnemen!

Doel van de werkzaamheden:

Door onderhoud te plegen: de beken vrij maken van diverse planten, en de poelen aan de zuidkant vrij te maken van begroeiing krijgt de flora en fauna weer kans zich verder te ontwikkelen

Henk van Loon

Foto: onderhoud poelen in Kwistbeekdal door jeugdleden IVN Natuurwerkdag 2008

DE JEUGDWERK GROEP

In de vorige Kijk Op schreef ik al dat de jeugdwergroep heel graag versterking wil hebben. Enkele leden van de werkgroep willen afbouwen zoals dat zo mooi heet. Dit jaar betekent dit, dat we maar één jeugdgroep samenstellen. Vorig jaar hadden we 2 groepen van 16 jeugdleden. Dit jaar dus één groep. Nu ik dit schrijf weet ik nog niet hoeveel kinderen er zich op zullen geven in september. Acht leden van het vorige jaar gaan dit jaar mee door. Er kunnen zich dus slechts acht kinderen opgeven. Dit jaar komen we een keer per maand op een woensdag bij elkaar om 18.30 tot 20.00 uur. We hebben drie zaterdagactiviteiten van 9.00 – 12.00 uur. Interesse? Wie de jeugd heeft.... Kom een keer kijken.....

Jan van Enckevort

VOOR DE JEUGDLEDEN

Ook jij krijgt een jaar lang de Kijk Op. Een boekje vol nieuws over het IVN. Dit stukje schrijft Jan. De volgende keer schrijft Angelique een stukje voor je. Je mag ook zelf een stukje schrijven. Ook een leuke tekening is welkom. Het boekje wordt daar nog leuker van. Fijn dat je bij het IVN gekomen bent. We gaan weer van alles doen. Samen maken we er gezellige bijeenkomsten van.

Na een lange zomervakantie ga je nu al weer enkele weken naar school. Ik hoop dat je een gezellige groep hebt met fijne klasgenoten. Ook een leerkracht die je van alles vertelt over de natuur! Thuis, op school of bij het IVN, de natuur blijft ons verrassen. Nu komt de herfst er aan. Mensen en dieren verzamelen. Er zijn dieren die extra veel eten om dan in de winter heel lang te kunnen slapen. Andere dieren, denk maar aan de trekvogels, maken dat ze wegkomen. Ze zoeken een land op waar het minder koud is. Ze kennen de wereldkaart van buiten. Ze vliegen zonder Tom Tom wel 3000 km ver. Knap hé. Zo zijn er heel veel wetenswaardigheden. Ga op pad, luister, wandel, fiets, lees en luister.

Wat jezelf ontdekt vergeet je niet gauw meer.

Jan van Enkevort

foto: W. Maassen.

EVEN TERUGBLIKKEN:

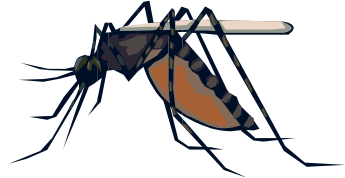
Donderdag 16 juli: Zomeravondwandeling in het Dubbroek

Een broeierige mooie zomeravond was het op 16 juli wel. Alle ingrediënten voor een mooie wandeling waren aanwezig. Waarop we niet geteld hadden waren de miljoenen muggen. Maar alla, niet getreurd, met de nodige anti-muggenolie, handen in de mouwen en de regenmuts op lieten ze je redelijk met rust.

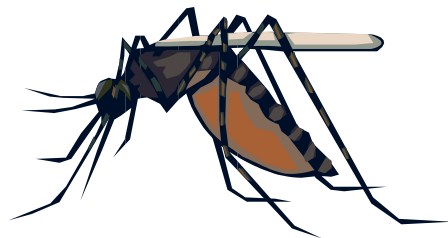
Wim en Peter hadden de wandeling voorbereid en loodsten ons door het Dubbroek. Ik was er al jaren niet meer geweest en moet bekennen dat het een schitterend stukje natuur is geworden. Met stille vennen, oeroude wilgen en eiken, schitterende doorkijkjes en oude boerderijen. Dit alles doorsneden door de Tasbeek. De wandeling geeft op diverse plaatsen een goed beeld hoever de maas vroeger zijn stroombed had. Immers het Dubbroek is een oude maasmeander. Voor dat de Maas in zijn huidige bedding is

we in het klein o.a nog in het Leudal zien. Kortom, ondanks de muggen een heel fijne natuurbelevingsavond.

We mochten 21 wandelaars welkom heten.

teruggedrongen was het stroomdal van de Maas plaatselijk wel enige kilometers breed. Afhankelijk van de watertoevoer maakte het nieuwe geulen en slibden andere weer dicht. Een proces wat

Zondag 20 september: Natuurwandeling in de Hamert in het Nationaalpark De Maasduinen.

Deze wandeling stond oorspronkelijk op 30 augustus gepland doch omdat op deze dag ook het Preuveleut in Helden gelopen werd hebben we de datum verzet naar zondag 20 september.

Wim Maassen heeft deze wandeling voorbereid doch door een vakantie naar Oostenrijk heeft hij deze wandeling aan mij overgedragen.

Landgoed de Hamert is nu een onderdeel van Nationaalpark De Maasduinen. Een park van Gennep tot Venlo, 40 km lang. In dit park zijn en worden verschillende natuurgebieden met elkaar verbonden. Uiteindelijk krijgt de Maasduinen via de uiterwaarden van de maas een verbinding met De Meinweg. De Hamert is een afwisselend gebied met grote naaldboombossen, loofbossen en uitgestrekte heidevelden. In deze heidevelden bevinden zich diverse vennen zoals de Pikmeeuwenvennen, het Westmeer en de Heerenvennen. Het gebied wordt aan de westkant begrensd door de Maas. In de laatste ijstijd lag de rivierbedding droog. Door uitstuiving van dit maasdal ontstonden overal rivierduinen, z.g. paraboolduinen.

Door dit gebied voerde onze wandeling. Door bossen en door en over uitgestrekte, nu nog paarse, heidevelden. Onze wandeling was een combinatie van stukken uit de vele bestaande wandelroutes en een eigen route. We hebben het gebied in al zijn facetten en schoonheid mogen beleven. Vanuit de hoogste toppen van de stuifduinen genoten we van een schitterend uitzicht over weidse heidevelden en van de in de zon glinsterende Pikmeeuwenvennen die als druppels water in de heidevelden lagen. Het laatste stuk is weer totaal anders en voerde ons langs het in de diepte liggende Gelders-Nierskanaal. Even waanden we ons in het Leudal.

Het kanaal heeft zich al meanderend een dal uitgesleten om zijn water even later in de Maas te lozen.

Een erg mooie wandeling op een zonnige morgen, beloond met een lekker kop koffie in het pannenkoeken restaurant van het Limburgs landschap.

We wandelden met 10 medegenieters.

Math. Ghielen

NECTARKROEG IVN HELDEN

De nectarkroeg van het IVN Helden aan de Zandberg te Koningslust. De planten er om heen zijn enorm gegroeid. Veel bloemen die insecten zoals vlinders en bijen aantrekken.

Het klimaatbosje
naast de nectar-
kroeg.

Als je goed kijkt
op deze foto zie
je de 3 notenbo-
men staan. Ze
zijn wel gegroeid
maar er zitten
nog geen noten
aan.

ZOMERAVONDFIETSTOCHT
24 juni 2009.

Op deze heerlijke zomeravond bezochten wij 3 beekdalen, welke we zelf aan elkaar probeerden te verbinden. Allereerst het stroomgebied van de KWISTBEEK. Haar loop is vanuit het centrum van Panningen (35,7 m) naar de Maas in Baarlo. Iedereen kent zeker het mooie Kwistbeekdal in Helden. Als tweede was de EVERLOSEBEEK ons doel. Haar oorsprong ligt ergens tussen Beringe en Panningen (35,6 m). Deze beek krijgt later veel wateraanvoer uit de Maas via de Noordervaart. Omdat Maasbreecentrum iets hoger ligt, buigt deze beek naar rechts om dan via Boekend door het Koelbroek, bij Grubbenvorst de Maas te bereiken.

Al fietsend naderden wij de GROTE MOLENBEEK. Deze heeft zijn oorsprong in Grashoek, omgeving Maris (36.0 m). De beek krijgt veel water vanuit de Peel via Vartje en Bokslot en ook nog eens via de Elsbeek en weer uit de Peel door de Kattenstaartsebeek nabij Sevenum. Het grote Molenbeekdal wordt vanaf de Schatberg tot aan de Elsbeemden, in de lengterichting doorsneden door de autoweg A-67. Er zijn nu plannen, om een van de twee viaducten voor het verkeer te sluiten, om deze als verbindingszone, voor de aanwezige fauna, open te stellen. Via Sevenum, Hegelsom, Horst en Tienray bereikt de Grote Molenbeek in Wanssum de Maas. We zagen dat veel beherende instanties, als Limburgs Landschap, SBB, Waterschap e.d. zorgen voor verbeteringen als: peilbeheer, bermonderhoud, opnieuw laten meanderen enz. Ook de combinatie van grote en kleinere stroomgebieden, zorgen voor veel variatie met kleine kavels, veel groen, kleine paadjes, weinig “klein” verkeer, alles goed voor flora en fauna. De hele fietsgroep (15 personen) belangstellend en enthousiast, heeft echt genoten. Hier kon je de mooie dingen zien en voelen.

Omdat er geen route op papier is volgt voor liefhebbers dit trajectoverzicht:

Helden, Kloosterstraat, Baarloseweg oversteken, Zandberg, Langhout, Provincialeweg oversteken, Sevenumsdijk, Breetse Peelweg, Aschbroek, Tongerlo, Winkel, Goenje, Hazenhorst, Elsbeemden, de Vorst, Maasbreetseweg, Snelkensstraat, Broek, Most, Saar, Steinert, Schoorveld, Hulsing, Savelberg, Laagheide, Loo, Zandbergweg, Molenstraat, de Zoes, Helden. Totaal 35 km.

Bèr Aerts

DE GROENE PEILER WIL JOU MENING!

Zeker als het gaat over je eigen leefomgeving. Misschien wil je wel dat er dingen anders gaan. Of had je graag bepaalde ontwikkelingen bij jou in de buurt voor-kómen. Voor iedereen die verder denkt dan zijn eigen voordeur en zijn stem wil laten horen is er De Groene Peiler. Het online natuur- en milieupanel waar jouw mening telt. Want natuur en milieu maak je zelf. Je stem kan grotere gevolgen hebben dan je zou denken!

De Groene Peiler is het gezamenlijke natuur- en milieupanel van De Provinciale Milieufederaties. In elke provincie neemt een groep mensen plaats in een online panel, dat zijn mening geeft over actuele ontwikkelingen in de omgeving. In het panel komen is gemakkelijk: je meldt je aan op de site www.degroenepeiler.nl en je doet meteen mee. Aanmelden kan ook via de website van de Milieufederatie Limburg www.milieufederatielimburg.nl. Klik daar de link De Groenen Peiler aan. Meedoen betekent concreet dat we je een paar keer per jaar via een e-mail uitnodigen om een online vragenlijst over een natuur- of milieu-onderwerp in te vullen. Zo denk je mee over natuur en milieu bij jou in de buurt en wordt jouw mening gehoord!

De Provinciale Milieufederaties werken door middel van lobby, samenwerking en voorlichting aan een mooier, gezonder en duurzamer Nederland. Dankzij De Groene Peiler hebben De Provinciale Milieufederaties een beter zicht op wat inwoners belangrijk vinden op het gebied van natuur en milieu in de provincie. Elke provincie heeft zijn eigen panel. Je wordt op basis van je postcode automatisch ingedeeld in het panel van de provincie waar je woont.

Doe mee, denk mee en meld je aan!

Elke vijfde aanmelding wordt beloond met een Klimaatgids t.w.v. € 10. In deze gids staan, voor ruim € 2.500, tips voor energie besparing.

HÖLTJE EN NEERSEWEG

Zoals jullie ongetwijfeld gelezen en/of gezien hebben wordt er aan de rand van 't Höltje en de Neerseweg gebouwd. Vanaf het begin heeft het IVN tegen dit bouwplan haar bedenkingen gehad en dit middels een zienswijze ook aan de gemeenteraad duidelijk gemaakt. Intussen is er omtrent dit plan de nodige commotie geweest. In een later stadium heb ik samen met Marij Peeters-Gommans onze mening en de procedures tegen dit plan op persoonlijke titel verder doorgezet. Alles vanuit de IVN-gedachte op te komen voor ons landschap en onze natuur. In onderstaand artikel, wat enige weken geleden in "Heldens Nieuws " heeft gestaan, hebben we onze beweegredenen nog eens uitgelegd. Mogelijk hebben jullie het gemist, daarom dit artikel nog eens in de Kijk Op. Hebben jullie vragen of opmerkingen hierover, bel me dan gerust.

Tel 06-10495465. Math. ghielen

Vanaf ongeveer 2006 zijn de eerste plannen gemaakt om in het kader van de " Ruimte voor Ruimteregeling " woningen te gaan bouwen in het open gebied langs de Neerseweg en 't Höltje, aansluitend aan de het huidige bebouwingslint. Vanaf het eerste moment dat deze plannen bekend zijn hebben we kenbaar gemaakt dat dit een onverantwoorde aantasting is van de waardevolle overgangszone tussen bosrand en de bebouwing van Helden. In zowel het intergemeentelijk landschapsbeleidsplan, voorlopige structuurvisie buitengebied als uiteindelijk in de door de raad definitief vastgestelde Structuurvisie Buitengebied Peel en Maas staat dit gebied aangegeven en ingetekend als waardevolle overgangszone Bos, een z.g. ALN gebied (gebied met Agrarisch Landschappelijke Natuurwaarden) Eerdere plannen van particulieren en ondernemers om in dit gebied te bouwen zijn op basis van deze status steeds door de gemeente afgewezen. Ondanks gesprekken die we met o.a. de burgemeester, wethouder en raadsleden en zelfs met Provinciaal Gedeputeerde Driessen hierover gehad hebben zijn de procedures doorgezet. Normaliter mag er buiten de bebouwde kom niet gebouwd worden. Onder voorwaarden maakt de Ruimte voor Ruimteregeling dit echter wel mogelijk. De R.v.R. regeling heeft als basis een kwaliteitsverbetering van het Buitengebied te beogen d.m.v. het slopen van stallen. Voor elke 1000 m² stallensloop mag een compensatiewoning gebouwd worden. De nieuwbouw van de compensatiewoning moet een kwaliteitsverbetering van de bouwomgeving opleveren. In het plangebied 't Höltje Zuid / Neerseweg worden 11 R.v.R. woningen gebouwd en 6 z.g. projectwoningen. De 6 projectwoningen zijn

nodig om het plan financieel mogelijk te maken. Onzes inziens is dit echter een kromme redenering omdat in principe geen R.v.R. woningen zijn en derhalve ook niet in het buitengebied gebouwd mogen worden. De R.v.R. regeling is in principe een prima regeling doch waar wij grote moeite mee hebben is dat om het plan financieel haalbaar te maken er hiervoor waardevol open landschap opgeofferd wordt. Een landschap dat nota bene in alle gemeentelijke en provinciale officiële structuurvisies als zeer waardevol omschreven wordt. Men kiest o.i. juist voor de mooiste locaties omdat deze, relatief dure, bouwlocaties alleen maar verkoopbaar zijn als ze op super mooie plekken liggen. Dat dit dan ten koste gaat van een waardevol landschap is dan in een keer niet meer belangrijk.

Nu gunnen wij iedereen een mooi huis op een mooie plek. Ons bezwaar gaat dan ook niet uit naar deze bouwers maar naar degenen die deze plannen mogelijk maken. Ons landschap lenen wij van de toekomst en mag daarom niet om economische redenen verkwanseld worden. Wij maken ons zorgen over een beleid en een bestuur dat zo makkelijk over ons landschap en natuurwaarden heen stapt. We hebben onze zienswijze en bezwaren tot aan de Raad van State duidelijk gemaakt. Ondanks dat procedures nog lopen zijn er bouwvergunningen verleend en zijn een aantal woningen al bijna klaar. Tegen het afgeven van de bouwvergunningen hebben we helaas ook bezwaar moeten aantekenen. We kunnen moeilijk tegen een wijziging van het bestemmingsplan zijn en vervolgens geen bezwaar aantekenen tegen de bouwplannen die in ditzelfde gebied gebouwd gaan worden. De bouwers zijn woest. We kunnen ons dit zeer wel begrijpen doch procedureel kunnen we niet anders.

Middels dit artikel hebben we willen aangeven wat onze drijfveren zijn om tegen deze plannen te zijn. We zijn opgekomen voor het behoud van alom gewaardeerd waardevol landschap. Dit landschap kan zich helaas niet zelf verdedigen.

De Raad van State heeft nu het laatste woord.

P.S. Intussen heeft de Raad v State de bezwaren afgewezen en mag er toch gebouwd worden.

Marij Peeters-Gommans
Math. Ghielen

GESLAAGD

Henk van Loon is geslaagd voor de cursus: Buitenkans door IKL
IKL staat voor Instandhouding Kleine landschappen Limburg.
Het doel van IKL is het specifieke landschap van Nederland, m.n. Limburg te behouden.

De cursus Buitenkans is een cursus over het landschap in de breedste zin van het woord. Onder landschap verstaat men niet alleen de flora en fauna maar ook de bebouwing, infrastructuur en de bodem. In de cursus zijn de volgende onderdelen aan de orde geweest: ont-

staan van het Nederlands en Limburgs landschap, de cultuurhistorie van het landschap. Bij deze twee onderdelen zijn bezoeken gebracht aan het land van Thorn en Stevensweert.

De tweede dag zijn de basisideeën en behoud en beleid besproken. Daarnaast is er een bezoek gebracht aan het eiland van Ubachsberg.

De derde dag heb ik helaas moeten missen, het ging toen over de cultuurhistorie van Limburg en beheermodellen.

De laatste dag werden de diverse methodes van onderzoek behandeld en welke bronnen er voor handen zijn.

Al met al een heel leerzame cursus.

In september zou er nog een vervolgdag zijn over projecten. Dit is op dit moment nog niet bekend.

Foto boven: Henk v Loon

De Uffelse molen tussen Grathem en Hunsel

Henk van Loon.

Verstraten sierteelt

Sevenumsdijk 11
5984 PC Koningslust

T. (077) 307 49 97
F. (077) 307 77 85

E. info@verstraten-tuin.nl
I. www.verstraten-tuin.nl

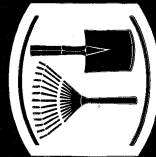

- Hoveniersbedrijf
- Bestratingen
- Tuinarchitectuur
- Tuincentrum en Kwekerij

Een goed tuinontwerp... een investering voor jaren!!!

BoerenBond

Beleef het buitenleven

WWW.BOERENBOND.NL

ADRESSEN BESTUUR EN WERKGROEPEN

Voorzitter:

Math Ghielen, Schoutenring 14, 5981 DS Panningen
Tel: 077-307 49 39

Secretaris, Vogelwerkgroep en PR:

Peter Maessen, Dorpstraat 89, 5993 AM Maasbree
Tel: 077-465 37 61   p.maessen@ivnhelden.nl

Penningmeester, Redactie Kijk Op en Ledenadministratie:

Sytske Venstra, Hoekerstraat 9 B, 5987 AN Egchel
Tel: 077-306 07 91

Bestuurslid:

Wim Maassen, Koetsiersweg 8, 5988 CN Helden
Tel. 077-466 17 70

Bestuurslid:

Jan Stevens, St. Lambertusstraat 17, 5988 EE Helden
Tel. 077-3076232

Jeugdwerkgroep:

Angelique Leunissen, Dr Cuijpersstraat 19, 5981 TX Panningen
Tel: 0654712114

Groene Winkel:

Jo Lormans, Markt 109, 5981 AP Panningen
Tel: 077-307 22 85

Activiteitenwerkgroep:

Jan Jacobs. W. Crijnsstraat 7. 5988 KL Helden
Tel: 077-307 77 92

Landschapsonderhoud werkgroep:

Henk van Loon. Past.Knippenbergstraat 14, 5988 CV Helden.
Tel: 077-3076874

Florawerkgroep:

Toos Wilms. Zeelen 38, 5981 PN Panningen.
Tel: 077-3075111

dwergmuis

huisrat